

Díl III. Do zrušení Pivoňského kláštera.

I. Konfiskace.

Prvním rozsudkem hrdelní komise, vyhlášeným dne 5. dubna 1621, byly osoby z Čech uprchlé prohlášeny za psance, na jejich hrdla a životy dána každému svobodná moc a jejich statky zkonfiskovány pro královskou českou komoru.

Dne 23. dubna provedena pak nad nimi formálně exekuce tak, že jejich jména, napsaná na šesti tabulích, přibíl kat na šibenicích všech tří pražských měst.

Mezi takto mahanou odsouzenými byla i Anna Maximiliana ze Švamberka, paní na Ronšperce./1/

Druhý rozsudek se týkal osob, které se zúčastnily povstání, ale již zemřely. Dne 26. dubna bylo vyhlášeno, že se jejich památka na věčné časy prohlašuje za prokletou a nepoctivou a jejich statky movité i nemovité konfiskovány zároveň s odsouzením.

Mezi takto odsouzenými byl i zemřelý manžel Anny Maximilany, Petr ze Švamberka./1/

Po vyhlášení rozsudků bylo provedeno zinventarisování statků osob ze země uprchlých a provedeno i jejich ocenění. Statek Ronšperk byl tehdy odhadnut na 30.045 kop míšenských. /1/

Jindřich Vavřinec z Gutštejna na Hostouni byl zatčen ve svém domě v Praze. Byl vězněn zprvu na stroměstské radnici, odsouzen k vězení a ztrátě všeho jmění. Od 7. srpna 1622 byl pak vězněn na Zbirožském zámku. Zkonfiskovány byly jeho statky a to:

statek Hostoun s podacím kostelním, 3 domy ve městě, dvůr poplužní a 14 vesnic, mezi nimi i Šidlákov a Sedlec,
statek Svržno, tvrz a ves Svržno,
ves Bezděkov a Třemešné. /1/

Vilém z Lobkovic na Horšovském Týně byl zprvu vězně na pražském hradě. Byl odsouzen ke ztrátě statků a k smrti. Trest smrti byl mu však pozměněn na doživotní vězení a byl pak vězněn od 29. dubna 1622 na Zbárcze./1/

Zněny trestu smrti dostalo se mu hlavně na přímluvu jeho strýce, nejvyššího kancláře Zdeňka Vojtěcha z Lobkovic, při čemž mu napomáhalo i to, že nebyl osobně přítomen při volbě Fridricha Falckého, že ihned po císařském vítězství žádal za milost a že způsobil, že se i jiní ze stavu vzdali. /2/.

Jeho statky byly konfiskovány a převzaty královskou českou komorou. /1/ Byly to statky: Horčovský Týn, Čečovice a Míškov. K statku Horčovský Týn patřily i Drahotín, Načetín, Hora sv. Václava, díl Sedlice a půstý zánek Hirštejn.

Městu Domažlicím byly roku 1621 odňaty Chodské vai i ony "vsi na království", které město samo založilo. Mezi nimi i Korýtan, ves u rybníka zvaná Podkorýtan a Nemanice. /1/.

Město ztratilo i Tdánov, který ujal zase Pivoňský klášter. /1/.

Město se pokoušelo dosahnuti aspoň navrácení vesí, které samo založilo na království, ale 10. února 1666 byla jeho žádost definitivně zamístnuta. /1/.

O zkonfiskované panství Ronšperské ucházel se Petruv mladší bratr Adama ze Švamberka. Ten odeje roku 1617 za vzdoláním do ciziny, takže se nosučastnil povstání. Vrátil se dokonce po Bíléhošorské bitvě a vstoupil do císařského vojska, domíhal se zprvu polovice panství Orlíka a Zvířkova jako podílu po otci. Byla také i uzavřena oprávněnost jeho nároku, ale měl mu být náhradou za tato panství postoupen Ronšperk. /1/

Ronšperk však již nebyl volný. Roku 1622 bylo císařem zřízeno t. zv. "Nadání Ferdinandovo" na vydržování chovanců v jesuitickém semináři sv. Václava. Počet chovanců byl stanoven pak roku 1630 císařem na 22 jinoc stavu pánského a rytířského a - pokud přebytky dovolí - i stavu nižšíh

Toto nadání bylo zajištěno jistinou 60.000 kop mšeňských na konfiskovaných statech Ronšperku, Údrči a Újezdě nade Mží, které byly prodány Severinovi Táhlovi z Horštejna. /1/.

Královská komora prodala 14. července 1622 statek Ronšperk, totiž zámek i město Ronšperk s poplužními dvory, ovčíny, pivovary a jiným vybavením, jakož i vsi Meclov s miskem podacím, Otov, Ohnišovice, Vlkanov, Mlýnec, pustou ves Pařezov a díl Valtířova Severinu Táhlovi z Horštejna. /2/. ~~Mebířovcův byl tento díl vlastně jen pustý.~~ /2/ ~~zum~~

Za těchto okolností nepodařilo se pro odpor Jesuitů převésti Ronšperk na Adama ze Švamberka a uspokojiti tak jeho nároky. Věc se protnáhovala a Adam žádal stále o navrácení statků. Roku 1652 a 1653 bylo však rozhodnuto, aby mu byl jeho podíl zaplacen. Mělo mít být vyplaceno 58.317 kop. /1/.

Adama se tím ale nespokojil, nýbrž žádal znovu buď o vydání statků, nebo zaplacení 370.000 zl. Roku 1663 odmítl také trvalou alimentaci, která mu byla nabízena. Jednání pokračovalo až do roku 1664. Toho roku bylo vyneseno 19. května poslední rozhodnutí, kterým byly nároky Adamovy vůbec odmrštěny a on nedostal ničeho. /1/.

Adama ze Švamberka zemřel pak 24. prosince téhož roku 1664. Své právo převedl však již roku 1655 na hraběte Paara či jeho manželku. Čtyři dny před smrtí převedl své právo k Třeboni na hraběte Schwarzenberka. Své nevelké skutečně jmění odkázal Anně Kateřině Řepické ze Sudoměře.

Valtířov byl v tu dobu asi pustý.

K roku 1622 při prodeji Ronšperka Táhlovi uvádějí se poplužní dvory tři. Neuvádí se však ves Bělovice. Zdá se tedy, že ty tři dvory byly ronšperský, vlkanovský a bělovický, kdežto ves Bělovice byla již zaniklá.

jako

Po smrti Adamově ucházela se o jeho statky dále jeho dědička, vnučka jeho zemřelého bratra Jiřího Ehrenreicha, Františka Polyxena, vdova po Karlovi, hraběti z Paaru. I její sny byly však marné. /1/.

O navrácení zboží Ronšperského snažila se i Anna Maximiliana, vdova po Petrovi ze Švamberka, která odešla po Bílé Hoře z Čech, ale také bez úspěchu.

O Anně Maximiliáně pojedná blíže příští kapitola. Když opouštěla Čechy, svěřila prý stříbro, koberce, šatstvo, prádlo a jiné věci v 11 bednách a v ceně přes 100.000 kop mišenských komisařů při Bavorském vojsku ženě Heřmanu Černínovi z Chudenic, aby to vydal Adamu ze Švamberka. Černín se však zdryhal něco vydati a Adanova snaha o to zůstala marnou. Vcelku dostal jako výtěžek všech svých sňah u uplatnění svých nároků nevelké splátky od české komory v letech 1630 až 1663. /3/.

Panství horšovskotýnské jako někdejší arcibiskupské zboží bylo předmětem nároku církevního, neboť arcibiskup Jan Lohelius se ucházel hned po vítězství o navrácení všech statků, které dříve k arcibiskupství náležely. Bylo mu vyhověno roku 1621 v tom, že bylo arcibiskupství odevzdáno panství Týn nad Vltavou. S tím se však nespokojil a žádal o vrácení i ostatních statků, mezi nimi i Horšovského Týna a Hirštejna. /4/.

Nároky arcibiskupství byly však posléze císařem zamítnuty a panství Horšovskotýnské i s Hirštejnem bylo prodáno 30. března 1622 Maximiliánu hraběti z Trautmannsdorfu. Ten však z kupní ceny zaplatil jen necelou čtvrtinu a to až roku 1634. Panstvá bylo mu však i tak ponecháno. Roku 1650 obdržel dle jeho závěti jeho syn Matyáš Horšovský Týn s Hirštejnem, Miškov a jiný panství. /2/.

Panství Hostounské i Svrženské i s polovinou Dědickou Bezdečko um byla prodána 7. července 1622 Zdeňkovi Vratislavu z Mitrovic na Mníšku,

císařskému komorníku za 41.000 kop mísenských. /2/. Ten však prodal tyto statky již roku 1623 a to za 120.000 kop Kristině Korďule Černínové, rozené z Helmaku. Ta byla manželkou Protivy Černína z Chudenic, který byl později radeu a komorníkem arcibiskupa solněhradského.

Přikoupila roku 1630 od Václava Diviše Černína, který byl příbuzný jejího manžela, statek Slatina, totiž ves a tvrz Slatinu s poplužním dvorem a díl vsi Horoušan s Mostickým mlýnem./1/.

Manželé Černínovi bydleli na Hostouni a Protiva zpravoval panství. Roku 1626 potvrdil svobody Hostounských a to ještě česky, kdežto další majitelé Hostouně dávali již přednost němčině. /2/.

Roku 1627 byly zaplaceny Bělovicemi a jinými statky výdaje dona Baltazara de Maradas, při čemž statek Bělovice byl oceněn na 14.000 zl./1/.

Domažlice měly 13 vesnic vlastních, mezi nimi i pustou ves Kramolín /polovicí/, koupenou roku 1572, 6 poplužních dvorů a kromě toho držely i Zdanov, který roku 1557 převzaly pustý a kde byl nyní dvůr s několika chalupami. Domažlice platily za Zdanov Pivoňskému klášteru ročně 30 kop mísenských. Mimo to mělo města v zástavě Chodské vsi a samo založilo 9 vesnic "na Království", mezi nimi i Nemanice, Korytany a ves u rybníka, zvanou Podkorytany./2/.

Chodské vsi byly městu odňaty roku 1621 a 3. září téhož roku bylo Chodum oznámeno, že jsou zastaveni Wolfu Vilému z Lamingen. Ten se zmocnil i vesnic "na království", ačkoli k tomu vlastně neměl práva. Tyto nesnice byly tehdy oceněny na 10.458 kop mísenských. Odhad provedla komise, jejímž členem byl i Jan starší Vidršpergár na Mutěníně dne 24. března 1622. V ceně 10.458 kop 17 gr 1 den. mís. byly vsi: Chudenín,

Sv. Kateřina, Hadrava, Fuchsberg, ~~Hučká~~ Velká Flán, Mysliv, Luženice a Korytany. /5/. Při tom "Luženice" či "Loužnice" jsou v tomto případě druhým jménem Nemanic. /5/.

Nastalo dlouhé jednání o to, zda mají být Lamingenovi tyto vsi ponechány a roku 1630 dosahl Lamingen svého cíle, když mu 10. listopadu císařský reskript postoupil dědičně Chodský hrad s vesnicemi chodskými i jinými a lesy. Patřily k tomu i Nemanice, Korytany a chalupy u rybníka. /5/. Za Nemanicemi postavil Lamingen asi roku 1630 novou krčmu. /5/.

Roku 1633 obnovila však česká komora opět jednání o to, zda vsi na království mají být Lamingenovi ponechány. Uvádělo se tehdy, že Lamingen velkým pálením poškozuje les. V těchto jednáních žádal Lamingen o sestavení komise k vyšetření poměrů na panství a navrhoval do méně ní i Vidršpergára na Mutěníně, Táhla na Konšperce a Černinu na Hostouni. /5/. Spor, do něhož se tehdy dostali Domažličtí s Lamingenovým hejtmanem Haasem, dali místodržící vyšetřiti Janu staršímu z Vidršperka na Mutěníně a Protivovi Černinovi z Chudonic na Hostouni. /5/. Další komise, v níž byl rovněž Jan st. z Vidršperka byla sestavena roku 1634, aby provedla nový odhad zboží.

V březnu 1635 Wolf Vilém zemřel a vdova Barbora si vymohla audienci u císaře, načež dekretem dvorské kanceláře z 15. května 1635 mu bylo jí a jejím dětem držení potvrzeno dědičně. /5/.

Ves Koryteny s poplužním dvorem a ves Podkorytany a kus lesa na půl míle dlouhý, táhnoucí se od lesů Pivoňského kláštera u Sezemína až na falckou hranici prodala česká komora 10. července 1623 za 2600 3530 kop niženských Janu Vidršpergárovi na Mutěníně. /1/.

Bylo to vlastně území, které hraničilo u Šidlákova na panství Hostounské při cestě všdoucí ze Sezemína do Falce. Obsahovalo dnešní vsi Korytany, Neid, Švarcavu bez okres Paadorfského, Pfaffenberger Loh od obce Horšina a les Zigeunerwald od obce Šibanova. /6/.

Tato transakce byla však 6. září 1623 ve zmíněném rozsahu zrušena a Korytany postoupeny Lamingenovi./1/.

V těchto časech ucházel se o Draženov, Újezd, Klenčí, Postřekov s Korytany, Nemanice Maximilian z Trautmansdorfu, který je chtěl získat koupí od císaře a připojiti k panství Horšovskotýnskému.

Roku 1640 daroval Jan z Vidršperka les Cikán /Zigeunerwald/ Pivoňskému klášteru. Svědčí o tom i deska ve zdi Pivoňského kostela:
"Paenobili Dno Joani Seniori de Widersperg Dno in Muttersdorff et Schwanbruckl qui sub Ad R.P. Nicolas Speranzatt à S. Angelo Priore huic conventui enno 1640 sylvam donavit, pro qua perpetuo hic una missa in hebdomade legenda venit. Hoc piae gratitudinis et memoriae monumentum erectum est sub dicto Ad.R.P. Nicolao Provinciali Bohemiae. Die VI. Decembris Ao. 1650."

Pivoňský klášter byl obnoven císařem v roce 1624 a ujal se opět Zdanova s poplužním dvorem, jakož i polovice vsi Kremolína se čtyřmi dvory a devíti osedlymi poddanými, zatím co druhá polovice vsi zůstala při Domažlicích, tvoříc roku 1640 s Milavčí, Bořicemi, Nevolicemi, dvorem Pasečnicí a Havlovým mlýnem smutný zbytek někdy rozlehlých statků Domažlických.

Těmito událostmi dostaly se na Pivoňské podhůří nové pánské rody. Trautmansdorfové přišli ~~na~~ teprve v těch dobách do Čech. Prvnotní jejich znak byl štit vpravo červený, vlevo bílý a na něm růže: bílá v červeném a červená v bílém poli, nad štítem helmice s korunou a pokryvkami běločervenými, klenot kohoutí pera bílá a červená a v nich růže střídavě barvená.

Roku 1543 byl jím však erb rozhojněn přidáním erbů dvou vymřelých rodin, takže vznikl znak o čtyřech střídavých polích, při čemž původní znak Trautmansdorfu je ve středním štítku. Roku 1563 rozmožen erb opět o znak další rodiny a ten dán do prvního pole. Trautmansdorfové byli rod hraběcí, povýšený teprve roku 1805 do stavu knížecího.

Lamingenové byli v Čechách již dříve, asi již od 15. století. /5/. Wolf Fridrich z Lemongen držel statek Chodový Újezd a rovněž jej ztratil konfiskací. Zato Wolf Vilém, jeho bratr, zůstal císaři věrný a dostal zato bratrův statek nejprve do prozatímní správy a roku 1630 dědičně za 11.238 kop míšenských, kterých však nezaplatil, nýbrž ~~míšenské~~ byly mu vyučtovány na ~~úhradu~~ úhradu dluhu, který práv mu na tomto zboží byl dlužen jeho bratr jak nevyplacený otcovský podíl. Kromě zboží Domažlického získal roku 1621 ~~míst~~ zástavou a roku 1626 i koupí statek Eisendorf. /5/.

V roce 1640 připomíná se v Šibenově jakýsi Wolf Sierer, roku 1651 byl jako svědek o poloze hranic proti Horní Falci slyšen osmdesátiletý Januš Progösch z Drahotína a roku 1652 slyšení Kilian Welltzisch a Anton Georgen Schmidt. /6/. Z těchto německých a poněmeckých jmen, jakož i z užití německého tvaru Muttersdorff na votivní desce v Pivoni roku 1650 jest patrné již nastalé změnění, ne sice data příliš starého, ale již nesporné.

1/. T. Bilek: Dějiny konfiskaci.

2/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky.

3/. K. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz

4/. T. Bilek: Reformace katolická.

5/. Fr. Roubík: Dějiny Chodů u Domažlic.

6/. J. Micko: Geschichte

II. Anna Maximiliana ze Švamberka.

Anna Maximiliana pocházela z rodu slezského, který se psal "z Opersdorfu". Ferdinand I jim polepšil 1554 erb. Původně to byl rok německý, ale v 16. století se již hodně počeštily stálým pobytom v Čechách a českými sňatky.

Vilém z Opersdorfu, otec Anny Maximilany, měl v Čechách panství Heřmanův Městec, které však později prodal a zemřel roku 1598 na svých statcích ve Slezsku. /1/.

Anna Maximiliana se narodila roku 1587./1/.

Její sestry se vdaly v Čechách za Jáchyma Ondřeje Šlika, druhá za Václava Berku z Dubé a Anna Maximiliana roku 1605 za Petra ze Švamberka./1/.

Její tchán, Jan Jiří ze Švamberka převedl na ni nedlouho před svou smrtí panství Ronšperk zápisem na 100 kop. Její manžel Petr spravoval zboží Ronašperské pro ni, avšak zemřel v květnu 1620./2/.

Po Bílé Hoře odešla z Čech a to nejprve do Slezska, pak do Frankfurtu nad Odrrou. Roku 1623 byla v Berlíně a tam se provdala znova za Ladislava Velenu ze Žerotína, který byl v době povstání moravským zemským hejtmanem./1/.

Roku 1627 odešla z Berlína, který byl tehdy ohrožen nepřítelem, do Hamburku a ještě téhož roku pak do Štětína a odtud v roce 1629 do Elbingu./1/. V Elbingu řádil však toho roku mor, v němž onemocněla i Anna Maximiliana a zemřelo šest z jejich osmi dětí, totiž tři synové a tři dcery.

Roky 1631 byla opět ve Frankfurtě nad Odrrou. Po bitvě u Breitenfeldu odešla do Mnichova a při vpádu Sasů do Čech navázala její rodina jednání s kurfiřtem saským a králem švédským, aby jí byly opět vráceny její statky. /1/.

Jediný její syn, který jí ještě zůstal a který byl synem Petra ze Švamberka, nosl tehdy králi švédskému zvláštní memorandum./1/. Sasům se ale nepodařilo ani obsaditi celé Čechy, ani se v Čechách trvale udržeti.

Anna Maximiliana odešla pak do Vratislaví, kde dle tehdy její manžel ve švédských službách.

Roku 1635 byla v Poznaňsku. Obrátila se prostřednictvím polského krále na císaře. V tu dobu měla již jen jedinou dceru, Marii Kateřinu, neboť syn zemřel zatím ve službách kurfiřta saského./1/.

Marie Kateřina provdala se za syna ~~manžela~~^{chotě} Anny Maximilany Bartoloměje ze Žerotína, který byl švédským plukovníkem, ale přestoupil do služeb polských aby se lépe dařilo jednání s císařem. Jednání však přesto nevedlo k výsledku. /1/.

Již před tím, v letech 1633 a 1634 ujal se její rodiny Lehnický ~~manžel~~ vévoda Jiří Rudolf a daroval Anně Maximilaně menší statek u Lehnice.

Bartoloměj ze Žerotína pokračoval v jednání a dostal se při tom na Moravu i do Vídně, ale zjistil že jen přestoupení ke katolictví by přineslo nějakou naději na výsledek. /1/.

Vrátil se proto do Polska, navázal opět styky se Švédy a jel proto za nimi do Čech. Byl však přepaden oddílem císařských a zabit roku 1640. Již dva roky před tím, roku 1638 zemřel v Polsku jeho otec a manžel Anna Maximilany, Ladislav Velen ze Žerotína. /1/.

Zbyla jen Anna Maximilana s dcerou Marií Kateřinou a její dceruškou, svojí vnučkou. Prosily švédského kancléře o pomoc, domlávajíc se služeb prokazovaných Švédům jejich rodinou. Marné byly ale tyto žádosti i další žádost roku 1649 o zaplacení pohledávek za vojenské služby padlých synů Ladislava Veleny./1/.

Anna Maximiliana jednala pak znova s Vídni, ale zase marně. Zemřela roku 1657./1/.

Její dcera neměla dalších dětí a vnučka, která se provdala za příbuzného z rodu Opersdorffů, rovněž z emigrace, zůstala bezdětná. Obě zemřely na svém statku u Lehnice. /1/.

1/. Frant. Hrubý: Článek v díle "Královny, kněžny a velké ženy české."

2/. Aug. Sedláček" Hrady a zámky.

III. Severin Táhlo z Horštejna.

Rodina Táhlů byla usedlá v Horšovském Týně. Na tento rod upomíná jméno mlýna nad městem : "Thalouhle" , užívané až do roku 1945. Jméno Táhlo změnilo se v němčině přesmyknutím hlásek či spíše jen písmen na "Thalo".

Děd Severiniů je znám jako činný ve správě města již roku 1529. Jmenoval se Jiří. Jeho syn Jan, otec Severiniů, horlivý katolík, byl ženat s Ludmilou Pachtovou. Severin Táhlo se narodil v Horšovském Týně roku 1575 a studoval v Praze v Jesuitské koleji. Roku 1602 byl opět v Horšovském Týně, kde byl vážen pro své vzdělání. Když roku 1605 zemřel jeho otec, vyrovnal se Severin o dědictví se svým bratrem Jiřím a odešel do císařských služeb. /1/. /1/.

Dne 3. září 1606 obdrželi děkan Pražský Šimon Brosius / strýc Severiniů/, jeho bratr Jan, Severin Táhlo, Ondřej Kotelík a Kříž Kohout přídomek "z Horšejna". /2/. Zároveň jim byl dán erb: štít pošiken od pravého horního rohu dolů na dvě půlovice rozdelený, vrchní pole černé a v něm zlatý lev s rozdvojeným ocasem, ve spodním jdou tým pošiken tři pruhy: bílý, červený s dvojitou lilií bílou a zlatý. Pokryvky běločervené a černožluté, koruna a klenot dvě křídla barvy černožluté a červenobílé. Mezi křídly byl pak někdy poloviční zlatý lev, jindy lví hlava zpředu. /2/.

Severinu Táhlovi byl později erb ještě polepšen: štít rozdelený na 4 pole má v prostřed modrý štítek pod zlatou korunou a na něm zlatá písmena "F II". První a čtvrté pole je původní erb, ale s tou změnou že pošení je bílý pruh se třemi červenými růžemi se stopkami, nad tím je zlatý lev v černém, dole dvojnásobná lilia v červeném. Druhé a třetí pole je žluté a v něm půl orla s korunou na hrdle. Nad štítem dvě helmice s korunami a přikryvkami černozlatými a červenostříbrnými. Na pravé helmici křídlo svrchu zlaté, vespod černé a na něm černá lilia ve zlatém. Na druhé helmici červené křídlo s bílým pruhem pošiken vedený, na něm tři růžičky se zelenými stopkami, pod ním bílá lilia v červeném. /2/.

Původním povýšením stal se Táhlo zatím jen erbovním měšťanem.

Podpora poskytovaná mu jeho strýcem Šimonem Brosiem dopomáhala mu ale k rychlému vzestupu. Posléze roku 1630 dosáhl rozmožení erbu a povýšení mu do stavu rytířského Římské říše s povolením, aby se psal "z Horštejna a Ronšperka". /3/.

Jeho strýc Šimon Brosius se narodil roku 1567 rovněž v Horšovském Týně, byl pak jmenován titulárním arcibiskupem Trapezuntským, byl kanovníkem a od roku 1604 děkanem metropolitní kapituly u sv. Vítta v Praze. Zemřel roku 1642. /1/.

Dne 14. července 1622 prodala Severinovi královská komora statek Ronšperk za 30.045 ~~českých~~ kop 52 grošů míšeňských. /3/.

Stalo se tak i odměnou za jeho služby, které prokázal jako sekretář královské komory. Kromě toho byly mu prodány i statky Údrč a Újezd nadě Měsi.

Nadání Ferdinandovo bylo na těchto statcích pojištěno částkou 60.000 kop mísenských, což bylo však roku 1645 převedeno na statek Středokluky. /4/.

Panství Ronšperské skládalo se tehdy z města Ronšperka, kde bylo i s chalupníky 70 osedlých, zámku, poplužních dvorů, ovčínů, pivovarů, vsí Meclova s podacím, Otova, Chnišťovic, Vlkmanova a Mlynce, pisté vsi Pařezova a dílu Valtířova. /3/.

Osedlí v Ronšperku platili tehdy / 1623/ ročně vrchnosti 29 kop mísenských a dalších 30 kop ~~českých~~ za várky, konali roboty orní při ronšperském dvoře / 12 sousedů, kteří měli koně/ a to každý po 3 dny, pak dovíděli dříví po 2 vozech o vánocích pro panskou kuchyni, kdežto ostatní sousedé/ bez koní/ konali každý po 2 dnech roboty ve žních. Celá obec dávala vrchnosti o vánocích čtvrt hovězí a 1 bifou caltu nebo místo toho 4 kopy mísenské. Mezníci odváděli na velikonoce beránka nebo 8 grošů a ročně 5 kamenů loje po dvou kopách mísenských. /4/

Ve vesnicích bylo tehdy 54 osedlých, kteří platili ročně 163 kop 56 g grošů a odváděli ročně 2,5 kopy vajec po 1 denáru, 206 slepic po 4 groších a 24 korců ovsy. /4/. Byli povinni konati do roku 175 dní roboty na sečení sena / po 7 groších/, 175 dní na hrabání sena / po 3 groších/, 715 dní žní / po 4 groších/, 175 vozů sena / po 4 groších/,

175 dní svážení obilí s pole, 254 dny orání / po 12 groších/, 262 hranic dříví svézt k pivovaru / po 5 groších/, 116 vozů dříví svézt pro kuchyni / po 5 groších/, rozvésti 172 vozy hnoje / po 4 groších/, 60 vozů otavy po 4 groších./4/.

V pivovaře při zámku bývalo ročně 18 varů piva bílého po 24 věrtelích. Na 1 var se bralo 20 korců pšenice po 3 kopáči niženských./4/.

Ječného piva bylo ročně 8 varů po 15 věrtelích. Na 1 várku se bralo 20 korců ječmene po 2 kopáči 30 grošich. /4/.

Poplužní dvory byly tři, patřilo k nim 12 lánů polí, chovalo se v nich 28 krav / po 16 kopáči mís./, 7 jalovic třiletých / po 10 kopáči/, 9 telat / po 3 kopáči/, 10 volů / po 20 kopáči/, 4 svině / po 2 kopáči/, 4 roční prasata / po 1 kopě/ a 800 ovcí./4/.

Táhlo se snažil co nejvíce omezit práva a svobody ronšperských měšťanů. Tvrdil, že město tím, že musilo být císařským vojskem mocti užato, pozbylo již svých privilegií. Ronšperští se však obrátili s prosbou o ochranu k císaři. /2/. Domohli se tím uznání aspoň některých výsad a to zejména o přijímání nových usedláků, prodeji městských gruntů, snětcích sirotků a vaření piva i robotách./4/.

Táhlo se také snažil ze svěch sil o provedení katolické reformace. Dal také svolati poddané, přečisti jim císařský edikt a žádal od nich přísahu znějící: "Přísahám Bohu Všemohoucímu, svaté Marii Panně a všem Svatým, že nikoli nucen, nýbrž dobrovolně se vracím k římsko-katolické víře a pokládám ji za jedině samospasitelnou. /5/.

Kostely upravil podle katolických předpisů. Povolal do Meclova Františkána z Bavor, neboť světských kněží byl velký nedostatek, kdežto v Ronšperku vykonávali duchovní správu zprvu kněží Pivoňského kláštera ze Šitboře. /5/.

Roku 1632 Ronšperk z valné části vyhořel. Táhlo poskytl měšťanům pomoc k rychlému znovuvybudování domů. /5/.

Táhlo zemřel roku 1641. Zůstala po něm jediná dcera, Alžběta Kateřina, provdaná za plukovníka Jindřicha z Bedenberka. /2/.

Táhlo byl původem Čech. Ronšperk byl však za jeho doby již většinou, ba dokonce silnou většinou, německý. /5/.

Severin Táhlo přikoupil později i statek Střekokluky, na který byla nedlouho na to, totiž roku 1645 přenesena jistina nadání Ferdinandova, neboť toho roku byly Střekokluky prodány již zase Jezuitům pro finanční tiseň, která nedovolovala, aby byly Jesuitům vypláceny důchody ze

záruky na zboží váznoucí. /6/.

-
- 1/. Dr. K. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz
 - 2/. Aug. Sedláček: ~~Hradymy~~ Hradymy Heraldika
 - 3/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky
 - 4/. T.V.Bilek: Čímění kolejí jesuitských, klášterů atd. od císaře Josefa II zrušených.
 - 5/. Ot. Schubert: Beiträge zur Geschichte
 - 6/. Dr. Jos. Pospíšil: Středokluky, panství a obec / Plzeň 1932/.

IV. Bedenberg a spor o dědictví.

/mapa 19/

Po Severinu Táhlovi z Horštejna zdědila roněperské panství jeho jediná dcera Alžběta Kateřina, provdaná za Jindřicha z Bedenberka. Jindřich z Bedenberka byl plukovníkem císařského vojska. Alžběta Kateřina zemřela již rok 1642, načež Jindřich z Bedenberka držel sám Roněperské zboží. Některá z ostatních panství prodal, kdežto Roněperk podržel a ustanovil závěti, že jej mě po něm zdědit jeho dcera Magdalena Kateřina z Bedenberka a kdyby snad zemřela nezletilá, pak aby připadl Roněperk Mikuláši Gerštorfovi z Malšovic. /1/.

Jindřich z Bedenberka se zasloužil o výzdobu roněperského kostela a dal zříditи hlavní a pravý postranní oltáři, jak to dosvědčuje nápis na tomto oltáři z roku 1653. Dal uliti i zvon a to r. 1650.

Protože Alžběta Kateřina ale zemřela bez závěti, protestovali příbuzní Severina Táhla proti dědičkým nárokům Jindřicha z Bedenberka na Roněperk. Spor o dědictví byl rozhodnut roku 1653, kdy byl Roněperk přiřknut Danieli Norbertu Pachtovi z Rajova, manželu Ludmily ze Sebozína, neteři Severina Táhla. /1/.

Jednalo se tu o navzájem zpřízněné rodiny Táhlů a Pachtů i Sebozinských, které pocházely vesměs z Horšovského Týna. Otec Ludmily ze Sebozína, Rafael, jmenoval se původně "afael Soběhrd a narodil se roku 1580 v Horšovském Týně. Dne 1. ledna 1621 byl povýšen do stavu rytířského a dostal erb. Byl to štít polovičný, vpravo zlatý a v něm půl černého orla, vlevo červený s bílým pruhem napříč. Přikryvadla černožlutá a červenobílá, klenot 7 per, tři napřed a čtyři za nimi, s barvami: červenou, bílou, černou, žlutou, černou, bílou, červenou. /2/.

Rafael byl při appelačním soudu, pak komisařem různých místech, od roku 1628 sekretářem české dvorské kanceláře, od roku 1635 královským prokuratorem. Zemřel roku 1644. /3/.

Také rodina Pachtů z Rajova pocházela z Horšovského Týna. Jiří Pachta byl počeštěn k Horšovskému Týnu. Byl rektorem škol v Kolíně. Zemřel roku 1582. Po něm byl tam rektorem mistr Jan Pachta Budynský, který byl bakalářem od roku 1578 a mistrem od roku 1579. V letech 1580 až 1582 působil učitelsky na pražské universitě, nyčež se vrátil do Kolína a byl

tam královským rychtáře,. Od roku 1593 se psal "z Rajova." Zemřel roku 1621 v Kolíně. Poněvadž on i Jiří měli jen dcery, přešel erb i většina jména na Jana Pachtu z Rajova, který byl povyšen 4. ledna 1628 do stavu vladického. Zároveň byl mu udělen erb: Štít od levého kouta dolů napokos rozdělený, svrchní strana červená, s podní modrá a v té červené zlatý lev ve skoku k pravé straně obrácený s vyplazeným červeným jazykem, vyzdviženým dvojnásobným ocasem, v předních nohách drží okouhlý bílý sloup na němž je zlatá koruna z níž vynikají dvě zelené palmy přes sebe křížem přeložené. Nad štítem helm s přikryvkami modrožlutými, koruna a lev jako na štitu. ~~141.~~
141.

Jan Pachta byl do roku 1642 hejtmanem panství tloskovského. Měl syny Jan a Václava Augusta. Synem Janovým byl Daniel Norbert Pachta z Rajova. Jeho matkou byla Anna Šindlovna v Ebrharce, provdaná Pachtová. Byl dvorským sekretářem, obdržel 5. července 1652 říšské šlechtictví a hodnost palatina. Od té doby psal se "von Rayhofen". Dne 7. července 1654 obdržel rytířský stav starožitných rodů v království českém. V mládí, ještě než se stal sekretářem, byl ve vojenských službách, později pak byl radou, prokuratorem, předsedicím zemského soudu a purkrabím kraje hradeckého. /3/.

Pánem Ronšperka se stal vlivem příhuzenského poměru své ženy Ludmily Mnichovské ze Sebužína k Severinu Táhlovi z horštejna roku 1653. Ludmila zemřela ve Vídni roku 1659. /3/.

1/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky

2/. Král z Dobré Vody: Heraldika

3/. K. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofsteinitz.

4/1 Aug. Sedláček: Českomoravská heraldika.

V. Rozšířeným Pivoňský klášter.

/ mapa 19/

Arcibiskup vysílal do všech krajů komisaře k vyhledávání a odstranění nekatolických kazatelů. Tento komisařům bylo podřízeno i kněžstvo na farách, takže arciděkani neměli již tehdy / r. 1623/ té pravomoci nad farním duchovenstvem jako dříve. Roku 1620 zavedl arcibiskup místo archidiakonátů vikariáty, při čemž Plzeňský kraj byl rozdělen na vikariáty plzeňský, tachovský a horšovskotýnský. /1/.

O obnovení kláštera Pivoňského a o daru Jana z Vidršperka bylo již jednáno v kapitole I tohoto dílu.

Kněží z Pivoňského kláštera konali duchovní správu i v Ronšperku, který byl přifařen k Šitboři. Faráři v Šitboři byli:

- v roce 1624 P. Bonifacius Schell
1629 P. Jordanus Wieland
1630 P. Mathias Herman
1634 P. Joannes Baptista Prondiwel
1637 P. Honoratus Brandl
1640 P. Renatus Wendelinus
1641 P. Joannes á S. Facunda
1646 P. Columbanus Weis
1647 P.M. Sebaldus Wendelinus
1650 P. Wolfgangus Mättlfeder.

Převory Pivoňského kláštera byli:

- roku 1627 Kašpar Premb
1634 Simplicianus Deuchart
téhož roku 1634 Angelicus de Tapparellis
1638 Nicolaus Speranzani á S. Angelo / Ital/
1643 Maximus Donadinus
1644 Nicolaus Speranzani á S.A.
1650 Sebaldus Wendelinus, který byl i farářem šitbořským.
Sebaldus Wendelinus byl před tím r. 1644 farářem v Mutěníně. /2/.

Roku 1648 byl rovněž farářem Augustián z Pivoně v Mutěníně a to Kolumban Weis. Byl tu však jen na čas jako přechodný správce, neboť byl jinak již roku 1649 převorem v Domažlicích, kdežto roku 1646/7 byl ještě v Šitboři.^{/2/}.

Mutěnínský farář Šimon Ambrisous Rödiger, který tam byl farářem od roku 1648 do své smrti 18. března 1658, spravoval zároveň i faru v Hoře Sv. Václava. Nebyl však členem řádu Augustiánů. ^{/2/}.

Roku 1630 byly ^{farářem} v Šitboři prováděny křty, pohřby a svatby pro Šitboř, Poběžovice, Rokošín, Zámělič, Vlkanov, Mlýnec, Zdanov, Valtířov, Nuzarov, Novosedly, Nemanice, Grafenried, Skláře, Vranov, Pivon, Mnichov, Sezemín a Šidlákov. ^{/3/}.

1/. T.V. Bilek: Reformace katolická.

2/. J. Micko : Geschichte

3/. Liber memorabilium parochiae Schüttwa.

VI. Severní okrajová panství.

/mapa 19/.

Roku 1644 se narodil Janu z Vidršperka v lesní skrýši syn Bedřich František. Bylo to 19. června. Ještě téhož měsíce, 29. června 1644 rozdělil se Jan se svými bratry, při čemž mu zůstala mutěnínská tvrz, dvůr, městečko a několik chalup v lese zvaném Neid. Neid byla část území koupeného v roce 1623 z konfiskovaného panství Domažlického, od něhož daroval Jan roku 1640 les Zigeunerwald klášteru Pivoňskému.
/1/.

Jan / Plným jménem Jan Jakub/ dostal tak při dělení kromě Mutěnína území s dnešním Neidem, území obce Švarcava bez okrsku Paadorfského a od území Horšinského okrsek Lohe.

Jan Jiří dostal Schwannenbrückl a Horšín bez Lohe,
Leopold Konstantin levou stranu Ostrova, Korytany a Rybník,
Jindřich dostal podíl v penězích./2/.

Ve Švarcavě byl v těch letech 1644 až 1652 zřízen hostinec, který byl zároveň i mýtnicí, před tím tam byl jen dřevěný domek. /3/

V Horní Huti u Švarcavy byla roku 1650 založena sklárna, která vyráběla dřevěné perličky, později teprve zrcadla. /3/.

Od staré cesty Mutěnín - Schönsee odbočovala snadnější cesta z Ostrova přes Rybník na Švarcavu, kde bylo již roku 1626 zřízeno / ve Švarcavě/ Vidršpergáry mýto, které v neklidné době roku 1644 vyneslo 10 kop grošů. Ze Švarcavy pokračovala tato cesta jednou větví přes Stadlerm do Schönsee, druhou přes Tiefenbach a Rötz na Řezno. Stará cesta Mutěnín - Schönsee byla však roku 1652 stále ještě také používána. /2/.

Na Hostouni seděl Protiva Černín z Chudenic s manželkou Kristinou Kordulou. Protiva zemřel 7. září 1634 a Kristina 3. dubna 1635. Oba byli pohřbeni v Hostounském kostele. Dne 4. prosince 1634 sepsala Kristina závěť, kterou odkázala vše svým dětem. Při kapli Božího Těla v Hostouni zřídila nadání 3500 zl.uh., které zajistila na úrocích, vyčázejících ze dvora ve Slatině.

Její dcera Marie Anna Černínová z Chudenic stala se dědictvím po ní majitelkou panství Hostounského a s ním spojených, totiž Svržna, Slatiny a Mělnic. Ta se provdala za Jana Ludvíka hraběte ze Starhemberka, radu soudů komorního a dvorského. /1/.

Slatinu připojila k Hostouni Kristina Kordula, která koupila roku 1630 Slatinu od Diviše Václava Černína z Chudenic. K Slatině patřila i část vsi Sedlice, kdežto druhá její část patřila k Horšovskému Týnu. /4/.

Za tehdejší zemskou hranicí byla založena roku 1619 ves Anger na panství Grafenriedském tehdejším majitelem panství Wolfem Eytlem Pelkhoferem. /5/.

Horšovský Týn držel do roku 1650 Maximilian z Trautmansdorfu a potom jeho syn Adam Matyáš, který zdědil kromě jiných panství i zboží Miřkovské./1/.

Bývalé zboží Domažlické "na království" bylo roku 1635 dědičně potvrzeno Barboře Lemingenové z Albenreuthu a jejím dětem. Z nich ujal se správy panství menší nejstarší syn Wolf Fridrich, jemuž složili 12. února 1642 Chodové přísahu poddanosti. /6/.

-
- 1/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky
 - 2/. J. Micko: Geschichte
 - 3/. Školní kronika české školy ve Švarcavě/ z doby první republiky/.
 - 4/. Aug. Sedláček: Místopisný slovník
 - 5/. E. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz
 - 6/. Dr. Fr. Roubík: Dějiny Chodů u Domažlic.

VII. Berní rulla.

Pro sestavení berní rully byla třemi komisemi prováděna "generální visitace" celé země. Když bylo během této práce patrné, že nebude možno aby ji tyto tři komise do stanoveného termínu dokončily, byla ustavena ještě čtvrtá komise a přiděleno ji k zpracování Loketsko a Plzeňsko. Komise začala s prací na Loketsku a práci v Plzeňském kraji zahájila 18. září 1654, načež pokračovala zase na Loketsku a pak opět na Plzeňsku. Dne 30. 11. 1654 pracovala komise v Tachově a postupovala pak k jihu, takže od 11. do 14. ledna 1655 pracovala již v Klatovech. Pak jela část komise do Horšovského Týna a Boru. Panství Mutěnín visitovala komise 11. 12. 1654, Bezděz 10. 12., Újezd Sv. Kříže 12. 12., Poběžovice 13. 12., Pivonín 15. 12., Horšovský Týn 20. ledna 1655, Hostouň 24. 1.. Visitace Plzeňského kraje skončena 14. 3. 1655.

Rulla uvádí panství k roku 1654-55:

Ronsperg - majitel Daniel Pachta

Hostouň - Jan Ludvík hrabě ze Štarenberku,

Horšovský Týn - Adam Matyáš hrabě z Trautmansdorfu

Mutěnín - Jan Jakub z Videršpergu

Schwannenbrückl - Jan Jiří Vidersperger

Svatý Kříž - Wolf Fridrich z Lamingu

Pivonín - řád sv. Augustina.

Porovnání počtu lidí / hlav rodin/ dle rully a dle soupisu z roku 1615:

1654/5	1654/5	1615
Hostouň	333	Hostouň a Svržno 237
Ronsperg	145	Ronsperk 150
Horšovský Týn	832	Horšovský Týn 761
Švanenbrückl	19	
Sv. Kříž	675	S. Kříž 39
Pivonín	136	Pivonín 125.

Panství Pivoníské roku 1654:

Mnichov /Münchsdorf/ měl 11 sedláků, 14. chalupníků, 4 zahradníky, 363 strychů roli, z nich se osívalo na zimu 119, na jaro 120 strychů, 53 potahů, 47 krav, 92 jalovic, 69 ovcí, 101 vepřů.

Šitboř/Zittova/ měl tato čísla: 12 sedláků, 7 chalupníků, 4 zahradníci, 333 strychů, 129 strychů na zimu, 86 na jaro, 37 potahů, 34 krav, 70 jalovic, 71 ovcí, 86 vepřů, 1 usedlost pustá.

Zámělič /Semlovice/ : 14 s., 3 chal., 0 zahr., 315 str., 138 str., 104 str., 45 pot., 22 kr., 35 jal., 57 ov., 69 vep.

N. Kramolin / Gramatin/ : 9 s., 2 ch., 0 z., 195 str., 77 str., 66 str., 35 pot., 20 k., 44 j., 36 ov., 56 v.

Mlýnec /Idnec/ : 0 sedl., 12 ch., 6 zahr., 126 str., 41 str., 27 str., 39 pot., 29 k., 28 jal., 46 ov., 60 v.

Skláře /Glasrau/: 5 s., 0 ch., 0 z., 130 str., 26 str., 46 str., 26 pot., 22 k., 13 j., 6 ov., 12 v., 1 usedlost pustá.

Vranov /Fronau/: 5 s., 0 ch., 1 z., 132 str., 14 str., 52 str., 12 pot., 10 k., 19 j., 6 ov., 17 v., 2 pohořeli.

Sezemín /Bílý Mlejn/: 5 s., 0 ch., 0 z., 218 str., 30 str., 57 str., 18 pot., 11 k., 10 j., 10 ov., 31 v., 1 pohořelý

Šibánov/ Schieferau/: 7 s., 8 ch., 0 z., 186 str., 43 str., 49 str., 34 pot., 21 k., 34 j., 16 ov., 43 v.

Dražencov /Drachsinau/: 4 s., 0 ch., 0 z., 143 str., 42 str., 30 str., 15 p., 12 k., 28 j., 36 ov., 20 v.

Ždánov/Danova/: 0 s., 0 ch., 6 z., 0 str., 12 p., 11 k., 24 j., 21 ov., 20 v., 1 ovčáký mistr a 2 ovčáčtí pacholci.

Na panství Hostounském :

Hostoun / Hoštav/: 22 "hospodářů = měšťanů", 20 ch., 30 z., 818 str., 281 štr., 148 str., 52 p., 96 k., 86 j., 117 ov., 134 v., 3 starí Židé.

Slatina/Slatin/: 0 s., 4 ch., 13 z., 87 str., 36 str., 37 str., 12 p., 19 k., 19 j., 14 ov., 38 v., 1 pohořelý, 1 mistr ovčáký, 2 ovčáčtí pacholci.

Sedlec /Sattel/: 3 s., 7 ch., 0 z., 104 str., 40 str., 28 str., 10 p., 11 k., 22 j., 18 ov., 35 v.

Ostrov/Wasserau/: 6 s., 0 ch., 4 z., 107 str., 18 str., 11 p., 10 k., 15 j., 0 ov., 28 v., 1 pustá usedlost.

Šidlákov/ Scgillekrau/: 0 s., 10 ch., 1 z., 151 str., 24 str., 24 str., 31 str., 24 p., 22 k., 45 j., 40 ov., 36 v., 6 pohořelých, z lidí byli 2 nově osadní od roku 1654.

Na panství Újezd Sv. Kříže:

Draženov / Zdražinovo/: 17 sed, 1 ch, 2 z, 618 str, 171 str, 130 str,
53 p, 47 k, 68 j, 93 ov, 93 v, 1 pustá usedlost.

Nemenice / Wassersuppen/: 0 s, 9 ch, 0 z, 71 str, 23 str, 29 str,
38 p, 33 k, 54 j, 0 ov, 35 v, 1 pohořelý, z lidí je 1 nově osedlý
od roku 1653.

Nová Huť /Neuberg/: 0 s, 5 ch, 0 z, 53 str, 19 str, 26 str, 18 p,
18 k, 37 j, 0 ov, 18 v.

Na panství Horšovský Týn:

Sedlec / Satl/: 1 s, 2 ch, 0 z, 49 str, 32 str, 29 str, 8 p, 7 k,
9 j, 15 ov, 23 v.

Hora Sv. Václava / Perck/: 4 s, 1 ch, 1 z, 67 str, 22 str, 18 str,
20 p, 11 k, 11 j, 9 ov, 18 v. 1 pohořelý.

Drahotín /Trachotino/: 12 s, 14 ch, 11 z, 362 str, 143 str, 118 str,
64 p, 77 k, 82 j, 103 ov, 141 v.

Hvožďany / Hassls/: 4 s, 9 ch, 1 z, 177 str, 53 str, 50 str, 45 p,
22 k, 25 j, 32 ov, 52 v.

Načetín /Načetín/: 15 s, 1 ch, 1 z, 250 str, 95 str, 69 str, 52 p,
25 k, 25 j, 51 ov, 79 v.

Na panství Mutěnín:

Mutěnín /Mutenino/: 22 s, 10 ch, 22 z, 712 str, 216 str, 149 str,
79 p, 81 k, 71 j, 138 ov, 167 v, 6 starých a 5 mladých Židů,
1 pohořelý, mezi lidmi 1 nově osedlý od roku 1653.

Na panství Schwannenbrückl:

Švanenbrückl : 0 s, 0 ch, 2 z, 6 str, 2 str, 4 str, 0 p, 9 k, ~~2 židů~~
3 j, 0 ov, 4 v.

Malý Horšín /Klen Goršin/: 0 s, 5 ch, 1 z, 44 str, 11 str, 20 str,
20 p, 10 k, 20 j, 0 ov, 21 v.

Velký Horšín /Gross Goršin/: 1 s, 5 ch, 0 z, 64 str, 7 str, 22 str,
8 p, 12 k, 12 j, 2 ov, 31 v, 1 pustá usedlost.

Pfaffenberg : 0 s, 3 ch, 0 z, 28 str, 4 str, 11 str, 3 p, 1 k, 7 j,
0 ov, 6 v, mezi lidmi 1 nově osedlý od roku 1654.

Na panství Ronšperk:

Ranšperk: 11s, 6 ch, 23 z, 424 str, 217 str, 108 str, 38 p, 55 k,
47 j, 50 ov, 149 v, 24 pustých usedlostí, mezi lidmi 4 nově osed-
lí od roku 1653 a 3 od roku 1654, 6 starých a 3 mladí Židé.

Meclov /Metzelring/: 8 s, 1 ch, 5 z, 383 str, 108 str, 90 str, 39 p,
34 k, 55 j, 78 ov, 83 v, 1 pustá usedlost, mezi lidmi 4 nově usedlí
od roku 1653 a 2 od roku 1654.

Chništovice / Vaneschin/: 5 s, 4 ch, 1 z, 193 str, 59 str, 61 str,
23 p, 7 k, 20 j, 54 ov, 34 v, 1 pohořelý, z lidí 2 nově osedlí
z roku 1654.

Otvov / Votova/: 7 s, 2 ch, 1 z, 231 str, 59 str, 61 str, 27 p, 26 k,
46 j, 33 ov, 67 v, 2 pohořelí, z lidí 2 nově osedlí od roku 1654.

Vlkanov / Wilkenau/: 8 s, 1 ch, 5 z, 149 str, 49 str, 44 str, 13 p,
15 k, 37 j, 108 ov, 54 v, 1 ovčáký mistr, 1 ovčáselý pacholek.

Mlýnec /Lincz/: 0 s, 7 ch, 4 z, 78 str, 20 str, 20 str, 19 p, 17 k,
10 j, 24 ov, 37 v, z lidí 1 nově osedlý z roku 1653.

Na panství Bezděrov :

Ostrov / Wasserau/: 0 s, 4 ch, 5 z, 98 str, 11 str, 15 str, 20 p,
14 k, 16 j, 0 ov, 34 v, 1 ovčáký pacholek, 4 usedlosti pusté.

Korytany /Rindl/: 9 s, 2 ch, 1 z, 189 str, 24 str, 37 str, 36 p,
33 k, 60 j, 16 ov, 31 v, 2 usedlosti pusté.

Na panství města Domažlic:

Mlýnec /Lincz/: 0 s, 0 ch, 1 z, 3 str, 2 str, 1 str, 4 p, 3 k, 7 j,
11 ov, 7 v.

N. Kramolín / Grammolin/: 2 s, 8 ch, 1 z, 178 str, 68 str, 53 str,
25 p, 24 k, 40 j, 54 ov, 47 v.

Panství Pivoň mělo celkem 72 sedláčů / k nim dále 3 pusté a 1
pohořelého/, 37 chalupníků a 21 zahradníků, 1 k tomu ještě 1 pustého,
rolí 2141 str, z nichž se osívalo na zimu 659 str, na jaro 637 str,
potahů 326, krev 239, jalovic 397, ovcí 373, vepřů 526, 1 mistra
ovčáka, 2 ovčáké pacholky, 1 faru, 1 poddanský mlýn, žádný vrch-
nostenský ani obecní/, žádné Židy, navrženo na berně počítat
78 3/8 osedlých / revize r 1656: 68 7/8/, "poddání prostřední

živnosti mají, roli neúrodné, větším dílem po vrších."

Panství Hostoun : 127 sedláků / k nim 11 pohořelých a 2 pusté/, 89 chalupníků / k nim 3 pohořelé a 3 pusté/, 79 zahradníků / k nim 3 pohořelé/, 3761 str. ~~mužů~~ roli, osívá se na zimu 1001 str, na jaro 863 str. potahů 530, krav 472, jalovic 707, ovcí 564, vepřů 1005, 3 mistry ovčácké a 7 pacholků, 3 staré Židy, navrženo 140 3/4 o-sedlých / revize 1656: 112 1/4/. "V Hostouni 9 panských domů, 3 panské hospody, spáleniště a pustých domů 12. V některých vesnicích rolníci špatné popluží mají, zahradníci - zvláště v m. Hostouni - - chudí a mizerní jsou."

VIII. Ronšperk po roce 1650.

Daniel Norbert Pachta z Rajova byl pánum na Ronšperce po roce 1659, t.j. po smrti své manželky Luďmily ze Sebužina jako dědic jedné polovice a jako poručník své dcery, který zdědila druhou polovici. /1/.

Pachta mohl díky svým hodnostem snadno městu vymoci další obdarování. Dne 8. února 1655 vydal městu Ronšperku císař Ferdinand list, kterým městu přidal právo dalšího výročního trhu a to na koně, dobytek i kupecké zboží na den sv. Jiří. /2/ List je vydán ve Vídni a psán je německy.

Dne 19. října 1663 vydal císař Leopold na přímluvu Pachtovu ronšperským list, kterým přeložil výroční trh udělený císařem Zikmundem ze soboty na pondělí. /2/.

Pachta provedl a šťastně dokončil i spor o podaci právo nad kostelem Ronšperským a bylo pak jemu i příštím pánum ronšperským přiznáno právo dosazovati tam kněze. Ronšperk spravovali pak nadále nikoli již kněží Pivoňští ze Šitboře, nýbrž faráři Meclovští.

V kostele zřídil ozdobnou klenbu kněžiště.

Oženil se podruhé s Mechthildou z Heisterů, která zemřel později než on - 27. února 1684.

Sám příkoupil další statky: roku 1669 Bosyni, r. 1676 Byšice, na potom ještě Chocebuž s Brocnem. Mechthilda příkoupila roku 1667 Valtinov.

Jeho podpis je na nařízení královské české kanceláře z roku 1668 o "perpetuu silentiu" na Chodsku.

Od roku 1671 byl purkrabím hradeckého kraje. Kromě toho byl i zemským soudcem.

Měl syny Františka, Václava, Karla Daniela, Jana Antonína, Josefa Arnošta a Jana Jáchyma. Kromě toho měl dcery Annu Felicianu a Marii Aloisii Eusebii. Tato vstoupila do doksaného kláštera, kde přijala jméno Mechthilda a stala se r. 1726 převorečí. Zemřela roku 1727.

Anna Feliciana se provdala 14. září 1667 za Matyáše Bohumíra z Wunschwitz. /3/.

Daniel Norbert Pachta zemřel roku 1662 ve svém domě na Starém Městě v Praze. /1/.

Matyáš Bohumír z Wunschwitz pocházel z rodu známého již v polovici 16. století v Mišni. Do Čech přišel kolem roku 1586 Jiří, který působil v

letech 1614 až 1618 u appellaciho soudu, ujel pak do Vídňě, v roce 1620 byl poznovu u tohoto soudu, postupoval v hodnostech až se stal královským radou. Byl povyšen 13. října 1629 do vlastického stavu říše a dědičných zemí. Zemřel roku 1645. Byl ženat s Evou Barbarou Mayerovou z Tondovic. Měl syny Kryštofa Jindřicha, který zemřel r. 1630, Ondřeje který zemřel v dětských letech a Matyáše Bohumíra /Gottfrieda/.

Matyáš Bohumír se narodil v únoru 1632, studoval u Jesuitů v Hradci, byl pak advokátem a stavovským sekretářem v Praze roku 1655, roku 1660 královským prokurátorem na Moravě. Vrátil se pak do Čech, stal se radou komorního soudu, hejtmanem kraje Plzeňského a pak říšským dvorským radou. Dne 8. března 1661 obdržel starožitný stav rytířský království Českého a 29. srpna 1675 byl povyšen do pánského stavu.

Byl zástavním držitelem zámku Fleisteina v Horní Falci, roku 1673 koupil Villénov, který však vyměnil roku 1676 za Vlachovo Březí, které ale již v roce 1680 zase prodal.

S Annou Feliciánou z Rajova stal se pánum Ronšperka.

Měl více dětí, z nichž několik brzy zemřelo. Dcera Felicia se provdala za Josefa z Talamberka, Jakobina Anna vstoupila do řádu Voršilek. Roku 1678 se narodil syn Bohumír Daniel, později význačný sběratel a genealog, jehož dílo vydal pak roku 1727 v Praze jeho syn Jan Antonín. Roku 1683 narodil se Matyáši Bohumírovi další syn František Ignác, který ho rovněž přežil.

Znak Wunschitzů byl stříbrný jelen desaterák v černém poli na zeleném trojvrší, klenot jelen rostoucí z koruny, přikrývky černo - stříbrné.

Znak byl Jiřímu z Wunschitz polepšen přidáním červeného obojku se zlatými písmenami ~~W~~ F. II. roku 1629. Matyáš Bohumír přestavoval a rozšiřoval ronšperský zámek. Přistavěl západní křídlo hlavní budovy, kde měl pak v prvním patře svoji kancelář v době kdy byl hejtmanem Plzeňského kraje. /4/.

V kostele zřídil před pravým postranním oltářem rodinnou hrobku, v níž pak byl i pochován, když 10. března 1695 v Ronšperce zemřel. Z roku 1679 je již zpráva o existenci papírny v Ronšperku, z roku 1662 je ale již znám filigrán v ní vyrobený. Roku 1693 byl tam papírník Tobiáš Oratus. Také papírna Pivonského kláštera vznikla již v 17. století. /5/.

K rožperskému panství přikoupil Matyáš Bohumír roku 1691 od Vidržperků panství Ostrov.^{/6/}

Protiformace na panství a v okolí byla rychle provedena, neboť roku 1654 sdělil horšovskotýnský děkan Přešín konsistoři zprávu o jinověrcích, kde uvádí jen málo případů podezřelých z kaciřství. Téhož roku konstatují faráři z arciděkanátu, že nemají ve svých farnostech již žádných nekatolíků.^{/7/}

-
- 1/. Aug. Sedláček: Městy a zámky.
 - 2/. Městský archiv v Poběžovicích.
 - 3/. K. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofsteinitz.
 - 4/. Farní kronika v Poběžovicích.
 - 5/. Fr. Zuman: O českých filigránech /1926-27/.
Přehled papíren v Čechách v 18. století /1927/.
 - 6/. J. Micko: Geschichte der Marktflecken
 - 7/. Dr. Fr. Roubík: Dějiny Chodů u Domazlic.

IX. Kult sv. Jana Nepomuckého.

Matyáš Bohumír z Wunschwitz dal zhotočiti sochu sv. Jana Nepomuckého pro Karlův Most. Byl vůbec velkým ctitelem sv. Jana.

Nejprve vypracoval na jeho přání a náklad vídeňský dvorní sochař Matyáš Rauchmüller hliněný model, asi půl druhé stopy vysoký. Bylo to roku 1681. /1/.

Poře tohoto modelu vypracoval pak roku 1682 Jan Brokoff v Poběžovicích dřevěnou sochu ve skutečné velikosti. Jan Brokoff, který se narodil roku 1652 na Slovensku, vyučil se tam a odešel pak s úmyslem odebrati se do Řezna, ale zůstal v Praze. Na pozvání Matyáše Bohumíra z Wunschwitz byl pak po dva roky v Ronšperce. Byl původně protestantem, ale roku ~~1666~~ 1682 přestoupil v Pivoni ke katolické víře. /2/.

V Norimberce odliil pak Jeronym Herold tuto sochu v bronzu. Brokoff vyprávuje v dopise, jak socha při dopravě do patra domu spadla ~~z~~ a těžce zranila Herolda, který se posmíval Čechům a sv. Janu. /2/.

Dřevěná socha Brokoffova byla později přenesena do Wunschwitzkého paláce v Praze a roku 1819 na olář kostela na Skalce v Novém Městě. /2/

Bronzová socha byla postavena na Karlově mostě 31. srpna 1683. /1/

Jan Brokoff vytvořil pak ještě několik kamenných soch sv. Jana tohoto typu. Ty pak byly vzorem pozdějším sochám tohoto světce.

Také socha na náměstí v Poběžovicích je provedena přísně podle tohoto prototypu. Podle farní kroniky poběžovické byla postavena roku 1690. Červená písma na jejím soklu dávají však rok 1741. Nápis není však původní, neboť roku 1948 byly pod ním místy ještě znatelný stopy staršího nápisu, takže je možno, že se přepisováním nápisu původní chronogram porušil.

Na zámku dal Matyáš Bohumír zřídit v přízemí věže kapli sv. Jana Nepomuckého. Přední stěna tumby oltáře z této kaple je nyní upevněna na pravé straně lodi kostela v Poběžovicích. Je černá s pozlaceným nápisem reliefem obětování Izáka. Roku 1806 byla této kapli udělena mešní licence.

Sochu sv. Jana Nepomuckého dal postavit spolu se sochou sv. Cyrila před klášterem v Pivoni asi roku 1744 převor Cyriaka Wotawa. /2/

Nápis na ní zněl:

DIVo Ioanni
saCrI aLLentII assertorI
fallae Laesae tVterI
posVIat
AVgVstInensIs PIVonJa.

Na soklu Poběžovické sochy je nápis:

Senote Ioannes Patrone urbis ex ora singulis Cultribus Dei favorem.
Učinil tedy Matyáš Bohumír v Wunschwitz sv. Jana Nepomuckého patronem
města.

-
- 1/. K.B.Mádl: Sochy na Karlově mostě v Praze.
 - 2/. A.B.Černý: Článek v Časopise přátel starožitnosti.
 - 3/. Klášterní kronika Pivoňská Bruna Kněze.

X. Kult blahoslaveného Kolmána.

Spolu s tradicí o prastarém založení kláštera, udržovanou v Pivoňském klášteře, udržovala se i v klášteře a na jeho panství tradice o dávném působení blahoslaveného Kolmána. Panovalo však v tom mnoho nejasnosti. Kronika Bruna Kněze z roku 1753 jmenuje ho Culmann, Chulmann i Colmann. Jeho život kladli jednak k roku 1303, jiní do doby kolem roku 1000. Uvažovali i o tom, byl-li Vilémista či Augustián. Vyprávělo se, že kolem roku 1000 či nedlouho potom žili tu v krajině zároveň dva poustevníci a to jeden u Zdanova a druhý u sv. Arny u Horšovského Týna, či snad u sv. Erazima za Bělovicemi. /1/.

Jáčkem jej spíše počítali s tím, že žil při kapli sv. Jana v Pivoňi, kterou prý vysvětil roku 1047 biskup Severus / Šebíř/. V kapli sv. Jiří, která stávala těsně při Pivoňském klášteře, byla roku 1753 velmi uctívaná socha bl. Kolmána. /1/.

Také se tradovalo, že tady v krajině žil bl. Kolman se dvěma bratry, při čemž se nevědělo, šlo-li o bratry rodné či jen bratry řeholní. Některý z nich byl prý pochován u sv. Barbory v Horšovském Týně, jiný u Zdanova kde pak byla postavena zděná kaple, kam vesničané zavěšovali různé obrazy a modlily se tam, zejména vždy o druhém znamení svátku velikonočním a svatodušním. /1/.

Augustiáni chtěli shromáždití svědectví o kultu bl. Kolmána mezi místním lidem a provedli proto výslechy o této věci dne 4. dubna 1679 za přítomnosti sekretáře české provincie Augustiánské Dra. Hieronyma Ebenhauera a převora Pivoňského Hyacintha Langaufa. Zapisovatelem byl písar Jan František Wagner. /1/.

Při těchto výsleších vyprávěl Urban Tille, 98 let starý vrátný kláštera Pivoňského, že slýchával již v časném mládí, že někde u Hirštejna žili kdysi tři poustevníci, kteří ale byli pak hirštejnskými pány zaháni - prý na veliký pátek nebo bílou sobotu - při čemž všichni zahynuli. Jeden je prý pochován v kapli sv. Jana pod klášterem, druhý u kostelíka sv. Erazima a třetí, který prý se jmenoval Kolman v lesíku Hrubka, ležícím nedaleko Zdanova.

Pamatuje si, že dříve tam stávala jen dřevěná Boží muka, k nimž každoročně o Velikonocích a Svatodušních svátcích přicházelo mnoho lidí, kteří přinášeli lískové větvičky a zavěšovali je na smrk, který dosud stojí. Po letech byla postavena zděná Boží muka v podobě kapličky. Postavili je poštmaster Jan Ignác Schor a mlynář z "Dlouhého mlýna" Kašpar Tauer s přispěním nějakých sbírek a jiných lidí. O velikonocích se tam konají německá kázání a zpívají se německé i české písni. Při tom se rozsvěcují svíčky. Přicházívá tam několik set osob. Prinášeji milodary které kladou do pařezu zvlášť k tomu upraveného. /1/.

Asi před 36 lety byla prý ve Zdanově žena, odjinud přistěhovaná a to u Jana Sölnera zvaného také "Feuna". Ta prý onen pařez odnesla domů, aby si s ním zatopila. Flameny prý ale vyrazily zpátky tak, že oslepla. Na radu lidí vzala třetího dne popel a pobočně jej odnesla zpět, načež byla hned uzdravena. O tom slyšel nejen Tiller, ale i Jiří Nummer, rychtář ze Zdanova, Jan Schwartz rychtář ze Šitboře, Jan Scharff rychtář z Mýnce a Jiří Röhret rychtář z Vranova starý 52 let, který byl tehdy ve Zdanově a onu ženu dobře znal.

Jan Scharff, rychtář 54 let starý vyprávěl, že asi před 24 lety když byl ve Zdanově ovčákem, vypravoval mlynář Kašpar Tauer, kterému bylo tehdy asi 50 let páteru Simplicianu Hutterovi, že ~~znamenán~~ k němu několikrát přišel starý bílý mužík který mu domlouval, aby postavil v Hrůbku kapli v níž by bylo možno sloužiti mši.

Tiller říká, že P. provinciál de Burgo zařídil pak stavbu kaple, kterou stavěli zedníci z Horšovského Týna.

Jan Scharff uvedl ještě, že asi před 22 nebo 23 roky dala jistá Totová z Postřekova kolem kaple zřídit dřevěný plot a přihradila jím kapli i zmíněný již smrk. Na těchto místech bývali prý dříve pochováváni lidé zemřelí při epidemických i jindy, takže by bylo těžko najít pozůstatky Kolmanovy.

Dne 28. prosince 1683 dal arcibiskup svolení ke stavbě nové kaple blahoslaveného Kolmana, která byla pak vysvěcena 23. května 1684. První mši tam sloužil domažlický převor Jindřich Hetzendorfer.

Mezitím přišlo procesí ze Šitboře s farářem Vincencem Schoberem, druhé z Klenčí s farářem Krištofem Peckou a třetí z Domažlic se studenty a hudbou. To neslo i obraz P. Marie Břežanské který daroval kapli ředitel školy P. Hieronymus Ebenauer. Následovalo německé kázání P. Sigismunda Duky, české P. Ferdinanda Popelky a mše sloužená Pivoňským převorem. /1/.

1/. Klášterní kronika Pivoňská Bruna kněze.

XI. Z matrik Ronšperských.

Faráři meclovští vykonávali od doby Daniela Norberta Pachty z Rajova duchovní správu v Ronšperce a vedli od roku 1655 zvláštní matriky pro Ronšpet, Mlýnec, Vlkanov, Ohnišťovice a Otov. Prvním z těchto farářů byl Jiří Crocinus v letech 1655 až 1667.

Nejstarší kniha matrik obsahuje léta 1655 až 1702.

Z matrik můžeme sledovat tehdejší poměry. Od roku 1655 do roku 1664, tedy za 10 let se narodilo v těchto obcích 184 dětí, z nich 96 chlapců a 88 dívčat. Přesně jsou to vlastně data o křtech, takže nejsou započteny děti zemřelé snad bez křtu. Svateb bylo za tu dobu ~~mezi~~ odbýváno 53. Pohřbů bylo 139. Přebytek narozených / pokřtěných/ činil tedy 45.

Jména v této nejstarší knize matrik jsou velkou většinou - dokonce naprostou většinou - německá. Je z toho patrno, že poněmčení bylo již v tu dobu prakticky dokonáno.

Příjmení dětí křtěných v roce 1655 byla: Linch, Kergl, Metler, Paver, Matějowitz, Pezka, Albrecht, Walz, Schadt, Kreutzberger, Bauer, Braun, Schropf, Kaind, Pauch, Höpfner, Steppan, Hüttnar. Tedy jen dvě česká jména.

V roce 1656 je jedno české jméno /Habranek/ a jedno nejisté /Lazar/. Roku 1657 dvě česká /Matějowitz, Kodinek/, roku 1658 dvě česká /Szech a Lawacz/, jedno nejisté /Stepan/, v roce 1659 jedno české /Habranek/.

Zápisy jsou psány do roku 1696 plně latinsky, ~~na~~ od roku 1696 je stáří osob označováno nikoli slovem Anno, nýbrž Jar /t.j. rok/ a W /týden/. Roku 1699 a 1700 jsou psány zápisy zcela německy /ku př. "denn 5 Janner Merzin Rach altr Schlossthor-Wartter 70 Jar."/ Ke konci roku 1700 jsou zase již latinské a to až do konce knihy.

V matrice je 6. října 1692 zápis o svatbě Josefa Františka Felixe z Talmberka s Felicianou Viktorií Františkou, prvorozenou dcerou Matyáše z Wunschowitz. Odával je královéhradecký biskup, který byl ženichovým příbuzným. Svědky byli Osvald z Brisigell, Wolfgang Maximilian Lamingen

a Jan Tomáš z Brisigell. Dne 16. července 1695 zemřela tato nevěsta ve stáří 24 let. Nikoli v Poběžovicích, ale v matrice je to zazname- náno. Je tam i zápis o smrti Matyáše Bohumíra z Wunschwitz 10. břez- na 1695 na Ronšperce.

Farářem meclovským byl od roku 1667 Jan Bartoloměj Alexius Lang- mayl, od roku 1671 Michal Bruno Bergilius, od roku 1674 Matyáš Fran- tišek Conrath, od roku 1681 Krištof Martin Prangen a od roku 1689 Jan Jiří Winkler, od roku 1690 Bedřich Martin Prangen či Prenger, od roku 1698 Arnošt Pincks a od roku 1699 Ondřej Šoppelbach.

Ve zpobědních seznámech meclovské fary je roku 1684 a 1685 veden jako nedbalý v náboženství Jan Lang, mlynář v Mlýnci a roku 1686 Jan Eberle z Otova.

Vše jsou to jména německá.

Křestní jména v těch dobách dávaná byla / roku 1655/:

Šebestián, Jiří, Šimon, Jan, Ondřej, Konrád, Markéta, Dorota, Anna, Kateřina, Barbora.

Roku 1656 i Brtoloměj, roku 1658 Emanuel a Sybilla, roku 1659 Marta.

Pro potřebu duchovních byla postavena roku 1680 péčí Marie Felici- any z Wunschwitz v Ronšperce farní budova v niž ale kněží trvale ne- bydleli, nýbrž jen časem dle potřeby se tu zdrželi.

Rozsah prací duchovní správy je patrný z tohoto přehledu z roku 1655: leden - 1 svaby, 1 křtiny,

únor: 1 svatba, 3 křtiny, 1 pohřeb,

březen: 3 křtiny,

duben: 1 křtiny, 1 pohřeb,

květen: 5 křtin, 1 pohřeb,

červen: 4 křtiny, 1 pohřeb,

červenec: 4 křtiny,

srpen: 3 svatby,

září: 2 křtiny, 2 pohřby,

říjen: 1 svatba, 6 křtin, 2 pohřby,

listopad: 3 křtiny.

XII. Klášter Pivonský.

Převory kláštera byli:

- r. 1650 Sebaldus Wendelinus,
- r. 1654 Nicolaus Speranzati, který byl převorem před tím již dvakrát / 1638 a 1644/,

r. 1656 Simplicianus Hutterus,

r. 1659 Hieremias Haishammer. /1/. Tehdy byly prováděny zlepšovací a rozšiřovací práce v klášteře. Roku 1661 byl zřízen refektář. /2/.

Roku 1666 byl převorem Hyacinthus Lengauff původem ze Slezsak, který roku 1679 prováděl výslechy o uctívání blahoslaveného Kolmana jak o tom jedná kapitola X. V tu dobu, asi roku 1675 byl učiněn i větší dar klášteru, totiž 864 kop od Jana Jakuba z Vidršperka na věčné zádušní mše za něj a jeho již zemřelou manželkou /3/. Tehdy, roku 1684 byla i vysvěcena nová kaple v Hrůbku bl. Kolmana. /1/. Za převora Lengauffa byl klášter přestavován - stavěn nový trakt, při čemž zmizela část opevnění zřízeného Kašparem Malesiem./1/.

Roku 1686 byl převorem Alipius Ernst. Toho roku stavěna kostelní loď s kůrem a varhanami/2/. Hlavní oltář je z roku 1669./1/.

Roku 1692 byl převorem Vincentius Schobert, roku 1694 opět Hyacinthus Lengauff. Již za jeho prvního převorování byla roku 1673 vystavěna a vysvěcena ve Valtířově nevelká kaple sv. Opata Leonarda. /1/. Vysvětil ji P. Cánstantinus Teimel.

Jako farář Pivonský působil roku 1692 převor Schober, roku 1694 Godefridus Fricz či Fricž / Frič/, roku 1696 Gabriel Ertl, roku 1697 Sigismund Duca, roku 1698 Jiří Schiffner a Sigismund Duca, roku 1699 Jiří Schiffner. /4/.

Roku 1695 byl převorem Georgius Schmidt a roku 1698 opět Hyacinthus Lengauff. /1/.

Faráři v Šitboři, dosazovanými stále z řádu, byli:

- roku 1650 Wolfgangus Mättlfeder,
- roku 1652 Salvianus Zelner či Zigler
- roku 1654 Thomas Leho,
- roku 1655 Peregrinus Curtius,

roku 1659 Constantius Ceimel,
roku 1660 Leopoldus
1661 Norbertus Möller
1662 Peregrinus Curtius
1664 Ioannes Leopoldus
1672 administrator Patricius Dornkeil
1673 Chrysostomus Otto
1674 Const. Teimel
1675 Patr. Dornkeil
1676 Ambr. Beer
1677 Fulgentius Kněžovský
1680 Norbertus Rauch
1682 Henricus Hetzendorffer, pozdější převor Domálický
1683 Vincentius Schobert, pozdější převor Pivonský
1686 opět Norbertus Rauch
1688 Alipius Ernst
1689 Damian
1690 Scharlapaner
1691 Alipisu Ernst
1692 Vinc. Schober
1694 Sigismundus Duca
1696 administrator Ant. Czakert
1700 administrator Georg. Schiffner a Seraphinus Metzner. /1/.

Papírna na klášterním panství byla zřízena již v 17. století. /5/. Existovala již roku 1650./6/. Byla tam, kde někdy po roce 1820 / podle Zumana/ byla zřízena brusírna t. zv. Horní Šitbořská, či také "Papierschleife" neboli "Zámeček" - později mlýn. K papírně byly přiděleny některé pozemky, které byly vzaty sedláčkům. kterým zato dáry nahradou některé pozemky od šitbořské fary./7/.

Fara v Hoře Sv. Václava byla osazována klášterem. Faráři byli:

roku 1671 Bregorius Zstermann
1672 Solumban Möller
1676 Fulgentius Kněžovský
1677 Carolus Erb
1678 Ambrosius Beer
1681 Fr. Alexander Ulrich

- 1683 Sigismundus Duca
1686 Franciscu Kreisl
1689 Hyacinthus Bertschneider
1692 Vinc. Schober, převor Pivoňský
1694 Franc. Georgius Schiffner
1698 Sigism. Duca /4/.

Roku 1690 konvertovala Anna Marie Plochová s dcerou Marií. /4/.

-
- 1/. Klášterní kronika Bruna Kněze
2/. K. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz
3/. J. Micko: Geschichte d s Marktflecken
- 4/. Zpovědní seznamy / Šimák/. Praha 1935/.
- 5/. F. Zuman: Přehled papíren v Čechách v 18. století.
- 6/. F. Zuman: Knížka o papíru / Praha 1947/
- 7/. Liber memorabilium parochiae Schidtwa.

XIII. Okrajová panství.

Panství Mutěnínské držel od roku 1689 syn Jakuba Jana z Vidršperka František. Zemřel ve vyvokém stáří roku 1734./1/.

Měděné doly mutěnínské byly v provozu v letech 1668 až 1674, pak těžba zastavena a roku 1698 opět uvedeny v činnost. Provozovatelé platili majiteli panství poplatek, který roku 1721 činil 1000 fl./2/.

Roku 1644 je zmínka ve smlouvě o rozdělení panství mezi bratry Vidršpergáry k kapli sv. Erazima a je z ní patrno, že kaple stála již za doby jejich rodičů./2/. Další zmínka o ní je z roku 1675 v kostelních knihách mutěnínských. Je tam i zmínka o pobočnostech u kaple zavedených: na druhý svátek svatodušní procesí buď k sv. Erazimu nebo k sv. Šebestiánu / nad Mutěnínem/. Na den sv. Erazima - 2. června - koná se procesí z mutěnínského kostela ke kapli sv. Erazima, kde pak byla mše. Roku 1656 je i zmínka o hřbitově u sv. Erazima. /2/.

Podle mutěnínských matrik narodilo se od roku 1654 do r. 1690 v Korytanech 93 dětí, ve Staré Huti 29, ve Velkém Horšíně 76, v Malém Horšíně 51. Zemřelo v Korytanech od roku 1654 do r. 1690 162 lidí, ve Staré Huti 14, ve Velkém Horšíně 37 a v Malém 25. V těchže letech se narodilo v Rybníku 47, v Neidu 60 dětí a zemřelo v Rybníku 26 a v Neidu 42 osob. /2/.

Ve zprávách o náboženských poměrech je označen roku 1673 Jan Jakub z Videršperka jmenem jako jen vlažný katolík. /2/.

K mutěnínské faře byly v 17. století přifařeny i nově vzniklé osady Neid, Horní Huť, Bernstein, Franzbrunnhütte a Švarcava. /2/. Roku 1656 platily desátku faře: Korytany /14 domů/ 24 čtvrtní ječmene, Neid/7 domů/ 14 čtvrtní ječmene, Švarcava /2 domy/ 4 čtvrtní ječmene nebo 12 krejcarů, Rybník /4 domy/ 4 čtvrtní ječmene, Velký Horšín/10 dvorů z nichž 4 pusté/ každý dvůr 2 čtvrtní a 12 kresječarů, Pfaffenberg /4 domy/, Malý Horšín /6 domů/ platí obdobně. /2/.

Panství Ostrovske, k němuž patřily Korytany a Rybník, koupil roku 1691 Matyáš Bohumír z Wunschwitz, pán na Ronšperku./2/.

Panství Hostoučské a statky s ním spojené, totiž Svržno, Slatinu a Mělnice prodal Jan Ludvík ze Starhemberka a jeho choť Marie Anna rozená Černínová z Chudenic 1. července 1656 Adamu Matyáši z Trautmansdorfu, který vše připojil k Horšovskému hradu Týnu./1/.

Na přaství Trhanovském vládl od roku 1642 volf Fridrich Lamingen. Chodové počali roku 1652 zase právní odpor proti němu. Královský prokurátor Gräft zaujal stanovisko Lamingenovi nepříznivé a dovozoval, že Wolf Vilém se zmocnil neprávem vsí "na království". Wolf Fridrich však trval na reskriptu z roku 1635, kterým bylo Lamingenům potvrzeno jejich dědičné držení. V roce 1657 projevila souhlas s Gräfovým stanoviskem i česká komora. Lemongen však nalezl podporu v dvorské kanceláři. Také nový královský prokurátor Dr. Kryštof Knaut z Fahnenchwungu zaujal ale stejné stanovisko jako Gräf. /3/.

Pře byla pak postoupena králpovské zařizovací komisi, která byla zřízena pro vyšetřování nesprávností při prodejích konfiskovaných statků. Komise dospěla konečně roku 1662 k názoru, že Lamingenové skutečně nabyli pohraničního lesa a vesnic "na království" neprávem. Právě v té chvíli byla však komise zrušena. Protože Chodové hlásili, že Lamingen škodlivě kácí hraniční les, byl proveden komisionelní posud k který však prováděli jeho přátelé a který proto nemohl ani být pro Lamingena nepříznivý. /3/.

Nové projednávání sporného vlastnictví probíhalo v roce 1664 a znovu i roku 1665. Česká komora v tu dobu již podléhala vlivu Lamingenovu a rozhodla, že hraniční les Lamingenům po právu náleží. Chodům bylo tehdy uloženo "věčné mlčení". To bylo definitivně potvrzeno císařským reskriptem z 24. března 1668. /3/.

Mezitím 7. listopadu 1667 prohlíželi krajští hejtmanoví místo u Nemanic, kde v roce 1666 postavil Lamingen novou skelnou hut' / Fridrichova Huť/ a uznali, že hut' neškodí hraničnímu lesu. /3/. Totéž potvrdil přípisem i Pivoňský převor P. Hyacinth Langauff. /3/.

Nástupce Volfa Fridricha, Wolf Maximilian Lamingen byl roku 1680 již jedním z krajských hejtmanů a roku 1688 jedním z královských místodržících a měl proto již snadnější postavení v odrážení protestů Chodů. Došlo však k zjevnému odboji a 6. července 1693 udeřilo vojsko na Újezd, Draženov Chodov, Klenčí a Postřekov, kde však nenarazilo na odpor. Většina lidí se skryla v lesích. Vše skončeno popravou Jana Sladkého Koziny 28. listopadu 1695 v Plzni. /3/.

Vedení vojenského zákroku proti Chodům měl mítir. 1693 krajský hejtman Matyáš Bohumír z Wünschwitz, avšak nemohl, neboť byl nemocen.

Provedl jej proto druhý hejtman Hora z Ocelovic. /3/.

Dne 29. června 1693 přišlo k Bohumíru Matyáši z Wunschwitz poselstvo z Chodska/ Hejda a Knop z Chodova, Jakubše z Postřekova/ žádat o radu jménem svých obcí. Poradil, aby se obou obcí podrobili vrchnosti. ~~služebnictvím~~ Ve zprávě místodržicím z 3. června 1693 nazval Chody "povstaleckou lузou".

Wolf Maximilián Lamingen zemřel 2. listopadu 1696 a příštího roku prodala vdova Polyxena, rozená z Lobkovic celé panství Jiřímu Jindřichu svobodnému pánu ze Stadionu, děkanu věrzburské kapituly. /3/. V této smlouvě je i zmínka o "nových domech za Hirštejnem", t.j. o Hirštejnských Chalupách, které vznikly za dob Lamingenu. /1/.

Za Lamingenů povstaly i Novosedly u Nemanic a Nový Postřekov. /3/.

Ve zpovědních seznamech klečenské fary jsou vedeni jako nedbalí v náboženství roku 1674 Jan Gunderle s manželkou a Michal Gurgel s manželkou, roku 1676 Jakub Myslivec a Barnora Keitlová, roku 1677 Jan Trutzer pastevce a roku 1714 Jiří Schaller, všichni z Nemanic. Bludaru bylo na sklárnách roku 1685 10, r. 1686 23 a r. 1688 33.

Horšovský Týn. Dne 31. března 1650 zemřel Maximilian z Tautmansdorfu na Horšovský Týn pak držel od 23. července 1650 jeho nejstarší syn Adam Matyáš, který připojil roku 1656 i koupené panství Hostouňské. Zemřel roku 1689 a zanechal vdovu Annu Marii z Lichtensteina s třemi nezletilými syny. Panství spravoval pro ně jejich strýc Zikmund. Později převzal panství nejstarší syn Jan Josef. /1/.

1/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky.

2/. J. Micko: Geschichte des Marktfleckens

3/. Fr. F. Roubík: Dějiny Chodů u Domažlic.

XIV. Anna Feliciana z Wunschwitz.

Narodila se v Praze 30. března 1648.

Držela Ronšperk až do roku 1717, kdy jej prodala i s Bezdězovem Wolfgangu Mulcovi z Valdova. /1/. Sama žila pak v Praze, kde zemřela již 12. listopadu 1718.

Byla velmi nábožná a věnovala hodně péče církevním stavbám. Roku 1698 dala postaviti kapli sv. Jana Paduánského na ronšperském hřbitově.

Dne 16. října 1698 uzavřela úmluvu s mečlovským farářem, kterým byl tehdy Ondřej Oppelbach, že mečlovští faráři budou v ronšperském kostele sloužiti mše o každé neděli a svátku. Měli sloužiti určitý počet mše za Wunschitzký rod a za ně dostávat 26 zl. ročně. Za nedělní mše pak 40 zl. ročně od města, 18 zl. 30 kr. od řemeslníků a chalupníků a 6 zl 30 kr od židů, kteří drželi měšťanské domy. /2/

Již roku 1680 dala postaviti - ještě za života svého manžela - budovu dnešní ronšperské fary. /3/. Protože tu mečlovští faráři nebydleli, nýbrž jen časem se tu zdržovali, nebylo pro ně třeba všech místností a proto přidělila světnice v této budově učiteli, takže se tam pak i vyučovalo a starý školní domek, který stál asi na místě pozdější soudní budovy, prodala městu. /3/.

Faře darovala dva kusy louky, bývalý to rybník nedaleko mlýna.

Roku 1698 dala postavit špitál na předměstí a při něm kapli Nanebevzetí Panny Marie, Ve špitále bylo chováno 8 osob. Pro chovance vydala řád, podle něhož bylo jejich povinností prováděti pravidelně řádu poobožnosti a modliteb za ni a její rodinu. Z3/

Její syn Bohumír Daniel z Wunschwitz byl významným genealogem. Zemřel v Praze roku 1741./1/.

Anna Feliciana byla v posledních letech svého života chorobně nedůvěřivou a podezírala i syna, že ji chce připraviti o život. V Praze měla ve svém domě v domácí kapli dřevěnou Brokoffovu sochu sv. Jana/3/.

Znak její a jejího chotě je zachován nad polokruhovým oknem na jižní straně jižní zámecké budovy. Tam býval kdysi vjezd průjezdem do hradu.

1/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky.

2/. Brunner: Gedenkbuch der Stadt Ronsberg.

3/. Farní kronika v Poběžovicích.

XV. Ronšperk ve druhé polovici 17. století.

Ronšperský zámek byl v té době stále ještě hradem. Věnec budov obklopoval ústřední budovu s věží. Kolem hradu byly i tehdy ještě příkopy. Ústřední budova byla rozšířena Matyášem Bohumírem z Wunschwitz o západní křídlo, v němž byla i jeho krajská kancelář. V přízemí věže zřízena svatojanská kaple.

Také město bylo ještě objato hradbami. Význam hradeb již nebyl dávno takový, jako kdysi. Vždyť již za Švamberků byl založen hřbitov těsně při vnější straně hradeb, tedy tam, kde by měl být pod hradbami opevňující příkop a Anna Feliciana tam pak postavila i hřbitovní kapli v krajině blízkosti hradeb. Je patrno, že mezi hradbami města nebylo tehdy již počítáno jako s významnou ochranou proti nepříteli.

Město bylo velmi postiženo velkým požárem za doby Táhlových. Opravami a přestavbami domů po ohni změnil se jeho ráz. Přibylo jistě zděných staveb. Na náměstí, tam kde je dnes fara a sousední vysoký rohový dům byl panský dům - snad upravený přestavbou z bývalé tvrze - s příslušnými prostorami, ~~vnitřním~~ studnou atd. Říkali mu "Frauenhaus" I ten utrpěl ohněm a zdá se, že již nebyl plně opraven či udržován. O sto let později je popisován jako naprostá zřícenina a spáleniště. Snad byl postižen později novou pohromou. Zda byly níže pod tímto domem již tehdy nějaké domky soukromé, či zda byla prostory pod ním ještě prázdná, tvoříc ještě součást velkého náměstí, je těžko říci.

Na místě, kde byla část Frauenhausu, či snad jeho dvůr, postavila Anna Feliciana budovu fary. Oratoř v kostele je asi dílem inspirovaným Danielem Pachtou, stejně jako klenba v kněžišti a proto byl tehdy nutně přistaven ke kostelu - ke kněžišti - i přístavek se schodištěm k oratoři. Kostelní dvě věže měly ovšem jiný kryt než dnes - - snad ještě hrotitý.

Na místě pozdější soudní budovy stál asi dost malý školní domek, kde se vyučovalo do doby, než Anna Feliciana přonechala učiteli přizemí nové farní budovy.

Tehdejší radnice stála dole na rohu ulice vedoucí k Týnské bráně.

Mezi kostelem a farou stála tehdy ještě nová socha sv. Jana Nepomuckého.

Ulice k Týnské bráně byla ulicí Židovskou. Židovská kolonie v Po-
běžovicích byla velmi stará. Při malé rozloze kraženého města tvoří
tato ulice s přilehlými domky vlastně celou městskou čtvrt a tu se ne-
zdá pravděpodobným, že by ji byli Židé osadili teprve dodatečně bě-
hem trvání města. Spíše bylo s nimi již od počátku počítáno. I poct
hrobů na Židovském hřbitově a velikost jeho plochy ukazuje na jeho
dávný počátek. Roku 1654 odstěhoval se z Ronšperka do Žid Seml Mayer
do Mítněna, kde bylo roku 1669 šest Židovských rodin se 40 členy.^{/4/}.

Ve druhé polovině 17. století měli již Židé v Ronšperku i synagogu
a to již před rokem 1663.^{/4/}.

Podle tradice Židovské obce stála v Ronšperku synagoga již v roce
1590 a to asi na místě pozdější synagogy z roku 1614.^{/2/}.

Roku 1573 vzali prý Švarberokové Židovské obci nějaké staré zázna-
my.

Na konci ulice u Týnské brány byl panský pivovar, připomínany již
roku 1527.^{/1/}.

Za bránou stával poplužní dvůr a za ním při Pivonci papírna, která
byla asi někdy v těch dobách / před rokem 1662/ vystavěna. Ještě dálé
byl při potoce mlýn /v místech dnešních živcových mlýnů/ zvaný tehdy
"Dantzenmhile", později Tanzenmhile, ale někdy i Wanzenmhile, který ro-
ku 1700 vyhořel / asi 6. dubna/ při čemž přišel o život i mlýnař Bed-
řich Schwartz.^{/5/}.

Na předměstí postavila Anna Felicianna novou budovu špitálu s kaplí.

V době Pachtově bylo v Ronšperku 10 sedláčů s výměrou od 15 do 45
strychů. Jmenovali se: Engl, Braun, Rábas, Ssinka, Käesnayr, Schult-
heiss, Pschutka, Kurz, Winik, Liebermann. Největší měl výměru 45 stry-
chů. Byl to Jan Pschutka.^{/6/}.

Chalupníků bylo 8: Mattheowicz, Klicznayr, Pettik, Tauer, Köpl, Pen-
ker, Kraus a jakási Marie. Měli 8 až 10 strychů.

Domkáři měli 3 až 6 strychů. Byli to: Schmid, Albrecht, Rab, Rab,
Braun, Richterherr, Hampl, Medler, Kunigunda Purkholzerová, Gratz,
Höpfer, Kraus, Stach, Vogl, Anna Michlová, Liebermann, Wolff a další
Liebermann.^{/6/}.

V tu dobu bylo v Ronšperku ještě 24 usedlostí pustých - neosídlených.
^{/6/}.

Sedláci měli 1 až 3 krávy. Jene jedn měl čtyři a tři měli po třech.
Měli 1 - 4 telata, jindřich jeden měl 5 a jeden 10. Jeden měl 17 prasat,
jiný 10 a ostatní méně. Celková výměra polí ronšperských zemědělců
byla 424 strychů. Panský majetek měl 1450 strychů./6/.

Počet duší ve farnostech:

	r. 1671,	1680,	1690,	1700,	1710,	1729,	1725.
Hora sv. Václava:	497	542	637	655	685	784	818
Meclov	886	1033	1165	1281	1419	1538	756
Šitboř	503	591			780		965
Šitboř s Pivoni			1033	1059		1260	
Ronšperk							776

1/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky.

2/. K. Brunner: Gedenkbuch der Stadt Ronsperg

3/. Farní kronika v Poběžovicích

4/. J. Micko: Geschichte des Marktflecken

5/. Farní matriky v Poběžovicích.

6/. O. Schubert: Beiträge zur Geschichte der Stadt Ronsperg.

XVI. Pivonšký klášter v první polovině 18. století.

Po Nyacinthu Lengauffovi, který byl převorem již potřetí, stal se převorem roku 1702 Innocentius Hiebner a roku 1705 Alfons Kaschka, po němž následoval v roce 1707 Michael Schmidt. /1/

Toho roku / 1707/ byla v Hoře sv. Václava, příslušející k panství Týnskému, postavena farní budova. Fara nebyla však tehdy obsazena, nýbrž administrovali tam řeholníci Pivonští, kteří v Hoře trvale nebydleli. Byla proto pro potřeby administratury zařízena jen světnice v 1. patře, kdežto ostatní místnosti používány jako škola a byt učitele. /2/. Roku 1710 stal se převorem Mauritius Spachmann a roku 1712 Georgius Schmidt. Za tohoto převora dostavěny tři trakty kláštera, hlavní brána a zvýšena věž. /1/.

Tehdy byly zřízeny i ambity a zmizely zbytky opevnění Kašpara Malesia. /1/

Od roku 1722 byl převorem Navigius Sethler a od roku 1727 Thaddaeus Bäumel. Tehdy byla postavena v Mnichově celnice, roku 1728 rovněž v Mnichově postavena kaple sv. Trojice a roku 1729 ve Valtířově kaple sv. Leonarda nově z kamene namísto dosavadní malé kaple z roku 1673./1/.

V roce 1730 vystavěno klášterní stavení - zámeček - ve Zdanově./3/

Roku 1731 stal se převorem poprvé Cyriak Wotava. I tehdy / 1733/ se v klášteře přestavovalo./2/ .

Od roku 1734 byl převorem Gabriel Flixius který pořídil nové varhany, cisternu na klášterním nádvoří a rybník pode vsí ve Zdanově. /1/.

Roku 1737 stal se podruhé převorem Cyriak Wotava. Dal zřídit v Pivoni oltář sv. Faustiny a před klášterem dvě sochy/ s, Jana Nepomuckého roku 1744 a sv. Cyriaka roku 1742/. Kronika Bruna Kněze mluví i o tom, že dal postavit sochu sv. Augustina u nového rokečínského dvora sv. Jiří a uvádí i nápis na jejím soklu. Socha s tímto nápisem stojí však nyní nikoli u sv. Jiří, nýbrž ve Zdanově a chronogramem udává na ní letopočet 1753./2/.

Nápis u sochy sv. Cyriaka zní:

DIVo CYRIaCo
S.R.E.DMaCono
ChrIStI InVICto AthLetae
ereXit
VotIVa CLientIs platas. /2/.

Nápis sochy sv. Augustina:

Avgustino
Doctoris VIII Principis
Patri eius
struxere
Stokenses Avgustianum. /2/.

U Zdanova zřídil Cyriak Kotava další dva rybníky. /1/.

Roku 1744 stal se převorem Gabriel Flixius a to již podruhé. Po něm následoval roku 1746 Thaddeus Bäumel, rovněž podruhé. /1/.

Toho roku dovídáme se z výkazu o papírně Štivoňského kláštera, že je již po několik let v špatném stavu a vlastně na spadnutí. Vyrobi se tam ročně sotva 63 balíků a papírník vydělá pro sebe a čeleď sotva na živobytí. /4/

Roku 1747 byl převorem Matthaeus Neander. Roku 1748 stal se jím Joachim Knechtel a rako 1751 již potřetí Cyriak Wotava, který tentokrát zcela obnovil papírnu. /1/, /4/.

Na Šitbořské faře byl od roku 1700 Seraphinus Meltzer, roku 1701 Gregorius Schmidt, později převor, roku 1707 Ernestus Hermann, roku 1711 Blasius Ratzneberger. /1/.

Roku 1713 byl tam Ernest Herrmann, roku 1716 Blasius Ratzneberger, roku 1722 Paulus Proschek a Mathias Putz, roku 1724 Navigius Sädtler, roku 1725 Mathias Putz, roku 1728 Florianus Roth, roku 1731 Navigius Sedtler, dřívější převor, roku 1732 Christophorus Sieber, roku 1734 poznovu Florianus Roth, roku 1737 Hermannus Heinrich, roku 1738 Godefridus Keyser a Hubertus Senger, roku 1739 Coelestinus Löffler a Paphnutius Hoffmann Hoffmann, roku 1740 již potřetí Florianus Roth a podruhé Hermannus Heinrich, roku 1743 zase Flor. Roth a Rudolphus Wittig, roku 1744 Patricius Hayd a Candidus Tinrich, roku 1745 Patricius Hayd, roku 1747 opět Patricius Hayd a Hubertus Senger, který tu byl již i roku 1738 roku 1748 Alphonsus Gelechleger a roku 1750 Joachimus Zaach. /1/.

Pro Šitbořský kostel pořízeny dva zvony, z nichž velký znovu "Sv. Mi - kuláš" měl nápis: "Anno 1736 goss mich Martin Neumaier zu Stadt an Hof."

Byl znovu přelit roku 1867. Druhý zvon měl nápis: "Es hat mich gossen Johann Baier in Glottau 1738." /2/.

Dne 26. prosince 1739 dal převor Cyrilik Wotava cechovní artikuly
cechům pivoňským:

- 1/. pekařů a mlynářů
- 2/. Kolářů, kovářů, truhlařů, zámečníků, sklenářů a nožířů,
- 3/. Ševců
- 4/. Řezníků
- 5/. zednicků a tesařů.

Použil při tom artikuly cechů hostouňských.

-
- 1/. Klášterní kornika Bruno Knöze.
 - 2/. K. Liebscher: Der Politische Amtsbezirk Bischofteinitz
 - 3/. Vaněk-Hoštaš: Soupis památek uměleckých a historických - Okres Domaslícký / 1901/.
 - 4/. F. Zuman: Přehled papíren v Čechách.

XVII. Kult sv. Faustiny.

Roku 1730 byly klášteru Pivoňskému darovány z Říma ostatky sv. Faustiny, mučednice z prvních dob křesťanských. Veřejné jejich uctívání povolil pražský generální vikář 17. února 1737. Převor Cyriak Vptava dal tehdy zřídit oltář sv. Faustiny.

Podleklášterních zápisů udaly se následující příhody připisované působení této světice :

Roku 174⁰ byla sv. Faustině svými rodiči zasvěcena a hned uzdravena 13ti letá Anna Nunnová, dcera Jiřího a Anny Nunnových z Vrnonova, která byla před tím dlouho marně léčena. /1/.

V říjnu téhož roku uzdravena byla Jan Füssel ze Seegu po mši obětované ke cti sv. Faustiny.

Oba tyto příběhy zapsal P. Amadeus Typpold. Ten zapsal i příběhy další, totiž:

že v prosinci 1741 se uzdravila po oběti s. Faustině roční dcera Jana Jiřího Ewbwra z Pivoně, Faustina Eva,

že Jan Jiří Ecker z Novosedel, který byl po léta stižen epilepsie se modlil od doby přinesení ostatků sv. Faustiny denně pětkrát Otče náš a Zdrávas a to až do roku 1742, při čemž se po tu dobu záchvaty nedostavily. Roku 1743 se přestal modlit a nemoc se zase objevila, načež po mši sloužené ke cti sv. Faustiny nemoc opět zmizely,

že dne 17. října 1743 mladá mlynářka Markéta Portnerová z Mnáčkova, manželka Jana Adama Portnera obětovala u oltáře sv. Faustiny svou velmi nemocnou pětinedělné dcerku Annu Marii, který se pak 20. října uzdravila /1/.

Cyrika Wotava zapsal další případ:

Valentin Ris ze Šitboře trpěl dne 5. května 1743 od poledne až do noci tokem krvě z nosu, takže mu hrozilo vykrvácení a byl již i zaopatřen. Tu však slíbil, že vykoná pouť k sv. Faustině a krvácení se zastavilo. Dne 10. května tuto pobožnost vykonal a vypravoval to vše Cyriaku Wotavovi za přítomnost P. Ploriana Rotha, faráře Šitbořského.

Hugolinus Mitis a Em Leubner zapsali, že v červnu roku 1744 obětoval smrtelně nemocný vrátný a bývalý voják František Tauer ke cti sv. Faustiny denně 3 Otčenáše a Zdrávasy a měi slouženou P. Emanuelem Leubnarem, načež se jeho zdraví zlepšilo.

Hugolinus Mitis a Patricius Hayd zapsali, že asi 20. ledna 1746 onemocněl nešťovicemi dvouletý Cyriak, syn pivoňského papírníka Jana Jiřího Pficnera a jeho manželky Anny Marie, rozené Haydové. Rodiče hocha, kterému již hrozilo osleplnutí, obrátili se na svého příbuzného P. Patricia Hayda, administrátora Šitbořského, který pak sloužil 4. února měi ke cti sv. Faustiny, načež se hněd uzdravilo jedno oko a druhého dne i druhé./1/.

Hugolinus Mitis zapsal, že roku 1747 za velkého sucha se konalo 22. května na popud převora Matthaea Neandera procesí ze Šitboře a Hory sv. Václava k sv. Faustině, načež se za několik dní dostavil dešť.

Cyriak Votava a P. Ondřej Baudisch zapsali, že dne 29. září 1752 bylo oslaveno výročí přinesení ostatků sv. Faustiny slavným procesím, při čemž byl uzdraven Jan Jiří Koltzer z Grafenriedu, který již po tři roky trpěl velkými bolestmi. /1/.

Cyriak Votava a P. Baudisch zapsali dále i to, že v ráří roku 1753 Kateřina Womersová, narozená v Tachově, manželka pivoňského ovčáka, dala před očekávaným těžkým porodem sloužiti měi ke cti sv. Faustiny a 30. září vstala zcela zdravá./1/.

Kromě ostatků sv. Faustiny měl klášter i ostatky sv. Nikuláše biskupa, sv. Jiřího, sv. Jana, sv. Pavla, sv. Jana Nepomuckého a sv. Františka z Assisi. /1/.

1/. Klášterní kronika Bruna Kněze.

XVIII. Ronšperk.

Roku 1717 prodala Anna Feliciána z Wunschwitz panství Ronšperk a Bezděz věrov Wolfgangu Jiřímu Mulcovi z Valdova. /1/.

Ten byl členem rodu pocházejícího z Chebska. Roku 1540 byl polepšen erb Jiřímu Mulcovi Žijicímu ve Slavkově u Lokte. Poznovu po epě roku 1541. Roku 1544 přijat do stavu rytířského. Nabyl pak statku Valdova /Walhof/ na Chebsku, po němž se pak psal. Z jeho rodu byl Jindřich, který zemřel roku 1715 hejtmanem kraje Žateckého, roku 1691 byl Adama hejtmanem kraje Loketského. Rod lze sledovat až k roku 1806. V druhé polovici 19. století se již Mulcové neobjevují.

Wolfgang Mulc z Valdova zemřel brzy a zanechal panství své dceři, která je prodala roku 1725 /22.11./ Janu Jiřímu hraběti z Königsfeldu, plukovníku, který pocházel z rodiny říšských hrabat a byl roku 1723 přijat za obyvatele království Českého.

Téhož roku 1725 byla v Ronšperku zřízena farní administratura. Do té doby patřil Ronšperk k faře Meclovské kde byli faráři: do roku 1700 Ondřej Oppelbach, od roku 1700 Michal Gruber, od roku 1714 Krištof Fridl, od roku 1721 Jan Lorenc.

Prvním administrátorem v Ronšperku byl Jan Ignác Stössl až do roku 1743. Toho roku se vzdal administrativní, kaplanoval ještě v letech 1753–1754 a zemřel na faře náhle 1. února 1755. Byl ke konci pokládán za pomateného. /2/.

Druhým administrátorem byl od roku 1743 do roku 1746 Jiří Adam Fischer. Jeho přičiněním byl zřízen levý postranní oltář v ronšperském kostele. Následoval v letech 1746 – 1768 ronšperký rodák Jan Weniger, misionář neoblitzený u vrchnosti i u měšťanů. Roku 1768 se stal farářem v Meclově, kde pak zemřel roku 1772. /2/.

Dalším administrátorem byl od roku 1768 drahotínský rodák Antonín Wutz, který byl v Ronšperku roku 1760 kaplanem. /2/.

Za zajímavějších zápisů ve farní matrice ronšperské, jejíž druhá kniha obsahuje zápisy z let 1703 až 1745 vyjímáme:

Když byl 18. dubna 1710 křtěn syn Jana Mexera František Ignác, byl kmotrem František Ignác z Wunschwitz, syn Matyáše Bohumíra. Svědky byli druhý syn Daniel Bohumír z Wunschwitz a sama Anna Feliciána, majitelka panství.

Dne 9. října 1720 pokřtěna židovská dívka a dáno jí jméno Anna Terezie

Marie Rosina. Kmotrou byl Anna Terezie hraběnka z Trautmansdorffu na Horšovském Týně a Hostouni, svědky byli Jiří Wolfgang Mule z Valdova pán na Ronšperkce, Anna Magdalena Mulcová z Valdova a Jan Jindřich Dienstbier spráce ronšperského panství.

Když byla křtěna 8. srpna 1721 Marie Anna dcera učitele Tobiáše Kolbenschлага, byla kmotrou Mariáne Anna Jenovefa Mulcová z Valdova a jedním ze svědků opět Jan Jindřich Dienstbier.

Jan Jiří Antonín Maria hrabě z Königsfeldu byl kmotrem židovskému chlapci 10. října 1737. Svědky byli Kristian z Königsfeldu a Onřej Josef Otto z Ottenthalu.

Farářem v Meclově byl od roku 1724 Augustin Josef Reisser.

Purkrabí hraběte z Königsfeldu na Ronšperce byl Osvald Massaneck, který byl kmotrem 26. června 1746 synu Šimona Galla.

Roku 1749 koupil od hraběte z Königsfeldu panství ronšperské a bezvěrovské Filip Vilém Albrecht svobodný pán Linker z Lützenwicchu.^{1/}.

Ronšperská papírna byla roku 1703 v rukou Kašpara Kieswettera a pak ji provozovala rodina Fikherů či Fignerů. Roku 1746 vyráběla 50 balíků papíru ročně.^{2/}.

Dne 15. května 1747 potvrdila císařovna Marie Terezie městu Ronšperku všecka dřívější privilegia a vrchnostenská obdarování.

Do těchto dob spadají i události války v letech 1741 až 1743. Bavorský kurfiřt Karel Albrecht činil si nároky na Čechy a byl podporován Francií. Vpadl do Rakous a 15. září do Lince, koncem října vtáhl v Rakous do jižních Čech. Zatím vpadla do Čech i druhá armáda jeho z Horní Falce a obsadila 26. října Plzeň. Dne 1. listopadu dorazila do Plzně i francouzská pomoc. Koncem listopadu dobyta Praha. Protiofensiva Rakušanů dokázala 16. července 1742 postupem od jihu obsaditi Plzeň a 24. července oblehnouti Prahu. Poněvadž se blížila k českým hranicím nová francouzská pomoc onrátila se větší část rakouského vojska od Prahy proti ní a stáhla nula v září 1742 u Boru, kdežto Francouzi dorazili k Prommenhofu, 11 km severozápadně od Plané. Rakušané postoupili pak blíže k nepříteli, který ale uhrul a vni 1 znovu do Čech severněji. Rakušané dostihli pak Francouze znovu u Slavkova, načež tito zase ustoupili a stáli koncem října 1742 u Neustadtu na Nábě.^{3/} /4/.

Válka skončila kapitulací pražské posádky 26. prosince 1742, která pak podle ujednání odtáhla 2. ledna 1743 z Prahy přes Plzeň.^{4/}.

V těchto dobách byl na zámku v Ronšperku zřízen vojenský špitál císařského vojska. Roku 1743 zemřelo zde při epidemii více vojáků z náhře někteří byli pochováni za zámkem blíže hřbitova. Tam byl při tom postaven dřevěný kříž na který farář Fischer dal i nápis:

"Gallis expulsis nos mors supereavit, et anno interis ossa sepulta vide."

-
- 1/. Aug. Sedláček" Hrady a zánky.
 - 2/. Farní kronika v Poběžovicích,
 - 3/. F. Zuman: Přehled papíren v Čechách v 18. století.
 - 4/. Dr.O.Weber: Die Occupation Prags durch durch die Francosen u.
Baiern 1741-1743. /Vydáno r. 1896/.

XIX. Okrajová panství.

Horšovský Týn. Jan Josef z Trautmansdorfu zemřel roku 1713. Panství převzal jeho nejstarší syn František Norbert, který zemřel roku 1783./1/

Hvoždanská papírna na Pivonče, /později Papierschleife, Papiermühle, Poppelmdhle/ existovala již roku 1746./2/.

Mutěnín. Prantišek z Vidršperka, který byl pánum mutěnínským měmdu od roku 1689, zemřel roku 1734 a byl pochován, stejně jako jeho předkové, v mutěnínském kostele. /1/.

Měděné doly mutěnínské byly v prvních desetiletích 18. století v provozu / od roku 1698/. Později byl provoz zastaven a obnoven zase až roku 1793. /3/.

Roku 1739 byla přemístěna stará sklárna z Horní Huti do Dolní. V těch dobách vznikaly na obou těchto místech vsi. Sklárna v Dolní Huti byla v místech pozdějšího domu čp. 14. Zpořástku se tam vyráběly skleněné perličky, později malá zrcadla. /4/.

Sklárna Franzbrunnhütte, založená roku 1696 zašla po desíti letech a obnovena zase v roce 1753. /3/.

Od roku 1706 do roku 1764 náležela k mutěnínskému panství i ves Steinlohe - nyní v Bavorsku./3/.

Švarcava měla roku 1722 31 obyvatel. Roku 1736 byl Vidršpergáry postaven dvůr Dianahof. Asi v letech 1708 až 1719 byla postavena severně od Nové Huti kaple, zvaná "Binhakova kaple". K jejímu vzhiku pojí se dvě pověsti./4/. Místo u kapele nazývalo se německy ještě počátkem 20. století v lidovém podání "záseky" což pochází snad ze zřizování záseků pro ti nepříteli v minulých dobách./4/.

Ve zpovědních seznamech mutěnínské fary jsou vedeni roku 1702 jako nedbalí v náboženství Ondřej Weber, Anežka Steinmannová, Valentin Götz, Jan Hauser, Anna Kleilová a Kateřina Volfová z Neidu.

Grafenried. Roku 1707 byla upravena hranice Čech s Horní Falci tak, že k Čechám byly připojeny něma vsi Grafenried Horní a Dolní, Glas- hütte, Höll, Hammer, Seeg a Haselberg. Haselberg měl roku 1713 celkem 7 domů. Stály však - aspoň některé - již roku 1684. /5/.

Trhanov. Vdova po Volfu Maximiliánu Lamingenovi prodala panství roku 1697 děkanu würzburské kapituly a würzburskému mestodržícímu Jiřímu Jindřichu, svobodnému pánu ze Stadionu za 560.000 zlatých a 1000 zl. klíčného. /6/.

Stadionové se stali tím obyvateli království Českého. Dnem 1. prosince 1705 byl Jan Filip ze Stadionu povýšen do stavu říšských hrabat spolu s ostatními členy rodu. Jejich prvním erbem byl černý štít a v něm tři zlaté udice. Klenotem byl černý polštář se zlatým střapci a na něm zlatá udice. V pozdějším erbu je původní erb jako střední štítek.

Za Stadionů/ před rokem 1722/ vznikla při zemských hranicích řada nových vsí : Nuzarov, Mýtnice a Jiřichova Hora./6/. Území na němž jsou vsi Schmalzgruben a Haselbach / existovaly již roku 1722/ bylo získáno úpravou hranic od Horní Falce roku 1706./6/.

Roku 1709 je zmínka o kapličce Panny Marie Klatovské při silnici mezi Vranovem a Mýtnicí. Kaple stála při hranici panství a patřila pod klemečskou faru. Tuto kapli dal postavit již roku 1692 klenečský farář Steyer z hlíny pěchované mezi dřeva. Roku 1745 ji zednický mistr Adam Benda opravil tak, že ponechal kněžiště které bylo z kamene, kdežto v lodi nahradil hlínu a dřevo zdivem. Roku 1760 poslal pražský generální vikář a biskup Themiscirenský pro tuto kapli mňamán na oltář portatile s ostatky sv. ~~Emmanuile~~ Feliciána a sv. Justiny. /8/.

Mlynečtí řemeslníci patřili cechem ke Klenčí: byl tam ku př. roku 1683 mlynář Jiří Cinnefeldt, roku 1699 pekař Jakub Eckl který patřil mezi mlynečtí cechovní starší, téhož roku mlynář Jiří Zámrský, roku 1722 pekař Jan Riess /Klenečtí psali "Rys"/ a v Novosedlech pekař Jan Vracel. /8/.

Roku 1767 vyšel ze starých německých vsí "na království" popud k odporu proti vrchnosti, který se přenesl i na Chodsko. I Haselbech a Schmalzgruben stály pevně proti vrchnosti. Vrchní Dalcken oznamoval 10. dubna 1768 hraběti Stadionovi, že hlavní buřič ze Schmalzgruben bude asi oběšen./6/. V tu dobu byl na Chodsku již zase klid. /6/.

V době před připojením Grafenriedu k Čechám byl tu prý nejdříve vystavěn lovecký dům v místech pozdější školy, potom sklárna poblíže pozdějšího domu čp. 17 v Angeru k níž patřil i dům čp. 18 a vystavěny domky pro dělníky. Později přemístěna sklárna do Seegu, kde vystavěn mlýn a dělnické domky. Ještě později přemístěna znova, zvána pak Německá Huť a u ní vznikla ves Haselberg. /9/.

Území mutěnínské fary i s pozdějším územím fary Rybnické mělo roku 1722 1052 lidí a to: Mutěnín 458, Bezděrov 154, Korytany 71, Neid 52, Švarcava 31, Bernstein 17, Ml. Korytany 49, Nová Huť 54, Velký

Horšín 55, Malý Horšín 35, Horoušany 57,
Roku 1777 bylo na tomto území 2502 obyvatelů. roku 1832 bez území
fary Rybnické 2517, roku ~~mapa~~ 1839 2302, roku 1851 2506, roku 1862
2561, roku 1910 2821 a roku 1921 2722. /3/.

-
- 1/. Aug. Sedláček : Hrady a zámky.
 - 2/. F. Zuman: Knížka o papíru.
 - 3/. J. Micko: Geschichte des Marktflecken
 - 4/. Školní kniha pamětní české školy ve Švarcavě.
 - 5/. K. Liebscher: Der politische Amtbezirk Bischofteinitz.
 - 6/. Dr. F. Roubík: Dějiny Chodů u Domažlic.
 - 7/. Aug. Sedláček: Českomoravská heraldika.
 - 8/. J.Š Baar a Fr. Teplý: Klenčí, městečko na Chodsku.
 - 9/. Schulkronik - Grafenried.

XX. Pivoňské panství roku 1753.

Od roku 1751 byl převorem opět Cyriak Votava. Tehdy - roku 1753 - byla vytiskena latinská klášterní kronika. Nese název:

"Urbarium antiquissimi, Ducalis Coenobii Pivonensis, ses Stockensis Ordinis Fratrum Eremitarum S.P. Sugustini"

a dále sdělení, že byla sepsána za šťastné vlády P.M. Václava Appelta provinciála a za převorství P.M. Cyriaka Wotavy, doktora theologie a bývalého provinciála. Sepsali ji P. Brunno Kněz.

Panství je v ní popsáno a je z toho patrno, že v Pivoni samé byl konvent se sýpkami, skladišti a ovčinem. Ve vsi patřily konventu tři domky kde byla i obydlí ovčáka a kočího. Hned pod klášterem byl mlýn, o něco níž po vodě pak mlýn svobodný a ~~jménummum~~ ještě níže zbrojní hamr a to za cestou vedoucí na Kramolín přes vrchy. U vsi Pivoně byly rybníčky: ~~Bräuer~~ Bräuher-~~Mühle~~ Teuch neboli také Meltzer-Teuch, Schmid-Teuch, Mühl-Teuch, Seeg-Teuch a Galgen-Teuch.

Ves se jmenuje dle kroniky vlastně Stoka, za stara Pivonka. Ves Fronau se jmenovala za stara Vranov a ves Glaserau se jmenovala Sklarz.

Směrem k Šibanovu je les ~~am~~ Cikán. Ve vsi Sklářích je panský rybník a právo rybolovu v potoce mezi panskými loukami patří konventu. U vsi Kramolína jsou dva rybníčky: Spurck-Teuchel a ~~am~~ Bocks-Teuchel. V Pivoni při cestě před klášterem je hostinec a u něj klášterní ovochý sad. U vsi Valtířova je panský rybník, kaple a malý panský rybníček. Ze vsi Klramolína patří klášteru střed, kdežto ostatek patří k Ronšperku.

Jména rolí v Pivoni jsou: Steinern Marter-Acker, Lust Wiess - Acker, ~~am~~ Stadel-Ranger-Acker, Bürcken-Acker, Zeiser-Mühl-Acker.

Jména luk jsou: Lust-Wiesen, Herzen-Ranger, Grund-Wiess, Peint-Wiess, Scher-Wiess a Holtzhäger-Wiess.

Jaké byly tehdy na panství roboty je patrno ze zachovaných robotních knih / Robots-Buch/. Ta ku př. roboty lidí ze Šitboře roku 1754:

1. až 7. ledna: Sedláci v pondělí, středu a pátek vozí ze Zdanova kal z rybníka Schmidt-Teuch na pole Mühl-Acker.

Chalupníci sekají v pondělí ve Zdanově klestí.

7. až 14. ledna: Sedláci pokračují v pondělí, středu a pátek v předešlé práci, avšak tentokrát z rybníku Prindt-Teuch ve Zdanově.

Chalupníci v pondělí ve Zdanově vykládají.

21. až 26. ledna: Sedláci pokračují ve Zdanově v pondělí, středu a pátek ve vožení kalu.

Chalupníci jej v pondělí vykládají.

15. až 20. ledna: Totéž.

28. ledna až 1. února: Vozí se dříví do pily "Rothmühl".

4. až 9. února: Sedláci vozí v pondělí, středu a pátek kal ze Zdanova chalupníci jej v pondělí vykládají.

11. až 16. února: Jeden den vozí sedláci kal.

18. až 23. února: Sedláci vezou v pondělí palivové dříví z Valtířova do Zdanova, ve středu z Vranova do kláštera a ve čtvrtek z Vranova do pivovaru.

Chalupníci vybírají v pátek ve Zdanově písek.

25. února až 3. března: Sedláci vozí v pondělí palivové dříví, ve čtvrtek bukové a v pátek pivovarské dříví.

Chalupníci sekají v pondělí chrastí ve Zdanově.

4. až 9. března: Sedláci kopají ve středu zem u sv. Jiří, v pondělí a úterý vozí dříví.

Chalupníci sekají ve středu ve Zdanově klestí.

11. až 16. března: Sedláci v pondělí řežou u kláštera dříví pro pivovar, ve čtvrtek a pátek vozí bukové dříví do kláštera a k sladovně. Chalupníci sekají v pondělí klestí u sv. Jiří.

18. až 23. března: Sedláci vozí z Valtířova do Zdanova v pondělí, ve středu dříví do kláštera, ve čtvrtek řezají dříví pro pivovar.

Chalupníci sekají v pátek klestí u sv. Jiří.

25. až 30. března: Sedláci sejí ve čtvrtek, pátek a sobotu ječmen a oves. Chalupníci sekají v pátek ve Zdanově.

30. března až 7. dubna: Totéž.

8. až 13. dubna: Sedláci kopají v pondělí a úterý ve Zdanově, ve středu vozí z Valtířova do Zdanova. Chalupníci sekají ve středu ve Zdanově.

14. až 20. duben: Sedláči ve středu překopávají chmelnicí ve Zdanově, v pátek pracují rovněž ve chmelnici ale u sv. Jiří.

22. až 27. duben: nepracuje se.

29.4 až 7. květen: Sedláči v pondělí rozhazují kal na Mihlackeru, ve čtvrtek kopou.

Chalupníci pracují ve čtvrtek v Pivoni na zahradě.

7. až 11. květen: Sedláči vozí v pondělí z Valtířova do Zdanova, v úterý a čtvrtek vozí ve Zdenově kal.

13. až 18. květen: Sedláči vozí v úterý, čtvrtek a pátek ve Zdenově a ve středu pracují v Pivoni v zahradě.

20. až 25. květen: Sedláči vozí v pondělí u sv. Jiří ve dvoře při stavbě písek, v úterý pomáhají zedníkům a bourají staré zdi, ve středu staví u sv. Jiří chmelové tyče.

Chalupníci pracují ve středu rovněž na této chmelnici.

27. květen až 1. červen: Sedláči vozí v pondělí písek a kámen, v úterý vozí klestí ve Zdenově, ve středu a ve čtvrtek pomáhají vždy polovina sedláčků zedníkům u sv. Jiří.

Chalupníci pracují v úterý ve chmelnici u sv. Jiří.

5. až 8. červen: Sedláči pomáhají ve středu zedníkům u sv. Jiří, ve čtvrtek tam vozí hlinu a v pátek vozí hlinu z Mnichova do Pivoně. Chalupníci pomáhají ve čtvrtek u sv. Jiří.

10. až 14. červen: Sedláči v pondělí a úterý pomáhají u sv. Jiří zedníkům / vždy jedna polovina/, následně ve středu všechni u sv. Jiří na chmelnici, v pátek vozí hlinu ve Zdenově.

Chalupníci pracují v pondělí na chmelnici ve Zdenově.

17. až 22. červen: Sedláči vozí v pondělí lísok k sv. Jiří z "Mihl - Floss", v úterý a ve středu pomáhá každý den polovina z nich zedníkům, ve čtvrtek vozí ve Zdenově.

Chalupníci: tři z nich pomáhají ve středu a jeden v pondělí zedníkům v pivonickém mlýně.

25. až 28. červen: Sedláči kosí v úterý ve Zdenově na "Bachwiesen", ve čtvrtek a pátek vozí k sv. Jiří písek. Chalupníci pomáhají ve čtvrtek u sv. Jiří zedníkům.

1. až 6. červenec: Sedláči vozí ve středu dříví z Valtířova do Zdenova, v pátek a sobotu ve Zdenově kosí a vozí seno.

Chalupníci pomáhají ve středu zedníkům.

8. až 13. červenec: Sedláči kosí ve Zdanově v pondělí a úterý, v pátek vozí seno, v sobotu kosí farské louky v Šitboři. Také chalupníci kosí farské louky.
15. až 20. července: Sedláči vozí seno v pondělí z farských luk k sv. Jiří, v úterý jezdí ve Zdanově a ve středu tam pracují. Chalupníci plojí v zahradě v Pivoni.
23. až 27. červenec: Sedláči jezdí v úterý ve Zdanově, ve středu vozí hlinu do pivoněského mlýna a v sobotu hlinu k sv. Jiří. Chalupníci dělají v úterý ve Zdanově povřízla.
29. červenec až 3. srpen: Sedláči i chalupníci v úterý a všecky další dny na žních ve Zdanově.
5. až 9. srpen: Chalupníci a 15 sedláčků na žních ve Zdanově.
12. až 17. srpen: Patnáct sedláčků na žních ve Zdanově.
19. až 23. srpen: Sedláči v pondělí ve Zdanově, v úterý vozí menší dříví pro cihelnu u sv. Jiří a pro vinopalnu. Ve středu a ve čtvrtek na žních v Pivoni. Chalupníci pomáhají ve středu zedníkům u sv. Jiří.
26. až 31. srpen: Sedláči v pondělí ve Zdanově, ve čtvrtek sekají rákos na záměličském rybníce, v pátek vozí dříví ze Záměliče na pilu do Pivoně. Chalupníci pomáhají v pondělí zedníkům u sv. Jiří.
2. až 7. září: Sedláči vozí v pondělí cihly k sv. Jiří, ve čtvrtek hlinu k sv. Jiří do stodoly, v sobotu vázání obili ve dvoře v Pivoni. Chalupníci jsou v úterý jeden a ve středu dva pomáhají zedníkům u sv. Jiří.
9. až 14. září: Sedláči sekají od pondělka do soboty ve Zdanově na "Bachwiesen". Chalupníci - vždy dva - pomáhají v pondělí a úterý zedníkům.
16. až 20. září: Sedláči sekají v pondělí ve Zdanově na "Peindtu", ostatní dny vozí ve Zdanově otavu a sejí. Chalupníci po dvou pracují v pondělí a úterý zedníkům u sv. Jiří.
23. až 27. září: Sedláči v pondělí a úterý sekají a orají ve Zdanově. Chalupníci tam sejí.
30. září až 5. říjen: Sedláči mají volno místo zaplaconí mzdy za kácení. Chalupníci pomáhají ve středu u sv. Jiří.
7. až 12. říjen: Sedláči vozí v úterý a ve středu bukové dříví do Kladna, v pátek a v sobotu vždy čtyři pomáhají zedníkům. Chalupníci mají volno místo mzdy za kácení.

14. až 19. říjen: Sedláči drolí v pondělí u sv. Jiří len, v úterý a ve středu jezdí ve Zdanově. Chalupníci na lnu u sv. Jiří v úterý.
21. až 26. říjen: Sedláči vozí v pondělí obáli ze Zdanova do Pivoně, ve středu jedou k sv. Kateřině, kromě toho loví ve středu a čtvrtku potok u papírny. Chalupníci drolí v pondělí len u sv. Jiří.
26. říjen až 3. listopad: Sedláči čistí v úterý náhon u papírny, ve středu a ve čtvrtek vozí dříví do kláštera, administratury a učiteli. Chalupníci pracují v úterý v zahradě.
4. až 9. listopad: Sedláči jezdí v pondělí ve Zdanově, v úterý vozí palivové dříví do kláštera a pátek jedou do Záměliče pro ječmen. Chalupníci pracují v pondělí v zahradě.
12. až 16. listopadu: Sedláči pracují v úterý ve Zdanově, ve středu a ve čtvrtek vozí palivové dříví do papírny. Chalupníci pracují ve středu a ve čtvrtek na opravě hráze u rybníka Mihl-Teuch v Pivoni.
18. až 23. listopadu: Sedláči pracují v pondělí ve Zdanově, v úterý jezdí tamtéž, ve čtvrtek vozí prkna z "Rother-Mühil" do Pivoně. Chalupníci v úterý ve Zdanově.
26. až 29. listopadu: voľno.
2. až 7. prosinec: Sedláči vězí v pondělí a úterý dříví z Valtířova do Zdanova, ve středu pracují ve Zdanově. Chalupníci rovnají v úterý v klášteře dříví.
9. až 14. prosinec: Sedláči vozí dříví z Valtířova do Zdanova, ve středu vozí hmůj ve Zdanově, ve čtrvtek vozí dříví do Zdanova. Chalupníci nepracují.
16. až 20. prosinec: Sedláči vozí v úterý do kláštera bukové dříví, ve středu vozí dříví z Valtířova do Zdanova, ve čtvrtek pracují v klášteře. Chalupníci v pondělí štipají a rovnají dříví v klášteře.
21. až 28. prosinec: Sedláči vozí dlouhé dříví ze Sklář, ve čtvrtek pracují ve Zdanově, v pátek vozí palivové dříví. Chalupníci vyvážejí v pátek kálo z rybníka v Pivoni.

XXI. Ronšperk v době Linkerů.

Roku 1749 koupil Ronšperk od hraběte z Königsfeldu Filip Vilém Albrecht svobodný pán Linker z Lützenwicchu. /1/.

Předkem tohoto rodu byl Mikuláš Linker /Lynker/ narozený roku 1643 v Marburgu, roku 1670 profesor práv v Giessen, roku 1674 vladimírský a konzistoriální president v Eisenachu, roku 1689 profesor práv v Jeně, roku 1683 sasko-výmarský tajný rada, roku 1686 vyslan do Vídni, dne 7. října 1688 povyšen do stavu rytířského s přídomkem "z Lyncker" císařem Leopoldem. Dne 7. srpna 1700 povyšen do říšského stavu svobodných pánských a roku 1702 jmenován presidentem tajné rady ve Výmaru. Zemřel jako císařský dvorní rada a státní ministr 28. května 1726 ve Vídni. /2/

Filip Vilém, císařský dvorní rada a mohučský kurfiřtský ministr na císařském dvoře, hlavní vyslanec a říšský ředitel v Řezně, koupil Ronšperk a Bezděz. /2/.

Znak rodu je rozdělen červenou krokví, nahoře modrý, dole stříbrný, na krokvi stojí stříbrné jehně, na spodním poli otevřené zlaté granátové jablko s dvěma zelenými listy. Dvě korunované helmy s modrostříbrnými překryvky, na první rostoucí jehně mezi dvěma modřinami modré a stříbrné stříďavě dělenými rohy, na druhé křídlo dělené krokví s barvami jako na štítě. /2/.

Poněvadž při kupování Ronšperka byl Filip Vilém příliš zaneprázdněn záležitostmi v Říši poslal do Ronšperka svého bratra Daniela, který panství prohlédl a koupil. /3/.

Daniel spravoval zprvu panství za bratra, soudil se s úspěchem s Pivonským panstvím o hranice, opravil zámek, založil u něj zahradu, založil aleje k Pivoni, Janské kapli a Víkanovu apostavil lovecký domek. Posléze odejel na své vlastní panství Dänstadt. /3/.

Majitel Ronšperského panství zajížděl sem zejména na podzim. /3/.

Roku 1753 stěžovalo si město Ronšperk u fiskálního úřadu v Praze proti své vrchnosti svob. pánu Linkerovi, že vrchnost požaduje dvojnásobný písmo pívní tác nýhradou za solní obchod který provozují měšťané, že dále žádá, aby měšťané čistili mlýnský náhon kdykoli je zanořen, odebírá pekařům a měšťanům mouku kterou dali semlit jinde než v předepeaném mlýně. Vrchnost si také postavila nové ovčiny a odebrala měšťanům pastviny, prodala jistý městský dům židovi a ze svých tří penských domů ve městě neplatí žádné důvody a neková žádných povinností k městu.

Měšťané si také stěžují, že vrchnost dala ohradit pro sebe městskou patsvinu která jim slouží za bělidlo, zřídila si zahradu v městském příkopu pod baštami a i jinka město utiskuje tím, že si na řp. činí nárok na veďkoré městské pozemky neži hradbami, dává dovážet dvě firy dříví které město musí ročně dovézt vrchnosti z velmi vzdálených lesů, řezníci musejí odvážet do panské kuchyně na zámek všecky hovězí jazyky a vepřové sleziny, židé že neplatí ze svých domů se souhlasem vrchnosti městu roční poplatek a konečně že vrchnost vzala městu právo aby se jejich synové a dcery mohly svobodně ženit a vdávat. /4/.

V letech 1768 až 1770 se projednávalo u fiskálního úřadu v Praze odpisání konání robot / podle úmluvy z roku 1765/ poddaryní z Neclova, Chrástic a Otova. Důvody nejsou známy. /4/.

Roku 1767 postaven skleník, 1769 indiánský altán, roku 1770 založeno zahradní bludiště, roku 1773 vystavěno nově otovský dvůr, roku 1779 dvůr Víkanoský. /3/.

Roku 1772 výhořela dřívina lnu u papíry a znova vystav na roku 1773, kdy nově vystavěn i ronšperský dvůr. /3/.

Roku 1777 vystavěna škola v Ronšperku podle fary. Postaveny byla na panském pozemku na místě kde stával bývalý "Freuerhaus". Škola otevřena 21. října 1778. /3/.

Na stavbu školy a opravu kostela / roku 1778/ přispěla i manželka majitele panství Marie Bonigia Anna Bonigia z Linker a Lutzenrichu, rozen svobodná paní z Reischachu, dcera říšského vyslance v Haagu. /3/.

Filip Vilém zemřel 4. dubna 1779 a panství převzal jeho jediný syn Jan František, který včak přijel do Ronšperka až 10. října a byl tu slavnostně uvítán. Oženil se 21. července 1781 s Markétou, vdovou hraběnkou Zuckerovou z Tamfeldu, rozenou Malovecovou z Malovic. Bylo mu tehdy 30 let a nověště 25.

Dne 18. července 1782 narodil se syn Clemen Václav Emanuel Arnošt Raimund František a pořten v Řezně. Knotry byli arcibiskup Trevírský a biskup Litoměřický. Dne 15. září 1783 narodila se dcera Kunigunda. /3/.

Administratorem v Ronšperku byl od roku 1746 Jan Weniger, který nožil v dobré shodě s vrchností a od roku 1768 Antonín Witz, rodák drahotínský. Od roku 1772 byl administratorem Václav Nehler, který tu byl již od 7. září 1769 kaplanem. Vedl stavbu školy a založil farní kroniku.

Za jeho působení přeměněna administratura na faru/1779/. Roku 1783 odešel do výslužby, neboť trpěl tuberkulozou. Po něm byl farářem od roku 1783 Václav Kiliaň, rodem z Eisendorfu. Roku 1796 stal se farářem v Meclově a farářem ronšperským se stal Václav Stüss, který před tím kaplanoval v Šitboři a Ronšperce. Farářem byl až do roku 1813./2/.

Roku 1804 prodával Jan František Linker z Lutzenwicu ronšperské panství, ale sešlo z toho a bylo prodáno až 24. září 1805./2/.

Roku 1789 mělo město Ronšperk 128 čísel. Kromě města Ronšperka a dvorů sv. Jiří a Bělovice sestávalo panství ze vsí: Meclova s 45 čísly, Ohništovic s 26 čísly, Otova s 34 čísly, Vlkanova s 33 čísly, Pařezova s 15 čísly, Korytan s 21 čísly, Rybníka s 24 čísly, Bezděrova se 40 čísly a Bernsteina s 9 čísly./5/.

Asi roku 1750 zřídil Daniel Linker z Lutzenwicu v Ronšperku na předměstí továrnu na hedvábné stuhy / manufakturu/. /6/.

Složení městské správy bylo ku příkladu v roce 1760 toto:

Jan Tauer, primátor,
Karel Braun, 1. purkmistr,
Matyáš Heimerl, 2. purkmistr,
Karel Krauss, 3. purkmistr,
Josef Lipp, 4. purkmistr

Jan Tauer byl primátorem již i roku 1750.

V roce 1768 nebyli již primátoři a složení bylo:

Matyáš Heimerl, 1. purkmistr a školní inspektor,
Karel Kraus, 2. purkmistr,
Josef Weniger, 3. purkmistr,
Josef Reinl, 4. purkmistr
Josef Lipp, rychtář,
Ondřej Riess, pomocník rychtáře.

Roku 1776 byla již organizace zase jiná. V čele stál stále ještě Matyáš Heimerl jako purkmistr, ale Josef Reinl, Michal Metler a Jan Hübner tvořili vrchní radu, kdežto Vavřinec Müssher /hrnčíř/, Ignác Kutschera /řezník/, Jiří Schmid /učitel/, Tomáš Gahut /řezník/ tvořili dolní radu. Kromě nich byli ještě obecní starší Vít Mařík Wolf a Josef Weniger.

Roku 1779 byl stále v čele Matyáš Heimerl. Složení je jen málo změněno proti roku 1776 a je zajímavé, že Tomáš Gahut z roku 1776 piše se nyní Tomáš Kahauth.

Roku 1795 a 1796 byl v čele purkmistr Leonard Schröpfer.

Vavřinec Nussher se dostal do čela v letech 1785 - 1789. Tehdy se zase místo horní rady číslují čtyři purkmistři. V letech 1792 - 1795 stál v čele Jan Hübner a roku 1793 Felix Reini.

Jen František Linker z Lutzenwicu dal postavit kostel v Rybníku roku 1795. Dnem 28. října 1786 byl do Rybníka dosazen jako lokalista Jiří Kilian, kaplan z Ronšperka a to ke kapli postavené tu jedním z rybnických usedláků. Bydlel v domě čp. 12 v Trothu a sloužil tu 5. listopadu 1786 první mši. Dne 25.6.1787 byl vysvěcen hřbitov. Téhož roku postavena i škola. Byla otevřena 1. února 1789 a učitelem i byl Michal Stiles. Farní budova dostav na 6. května 1789 a 4. května 1785 počalo se již se stavbou kostela sv. Anny. Lokalista Kilian zemřel 9. listopadu 1798 a jeho nástupcem se stal Josef Fischl./7/.

Fischl se psal i Pieschl. Narodil se roku 1760 v Praze, byl koperatorem v Mutěníně od roku 1789 do roku 1798, kdy se stal lokalistou po Kilianovi. Od roku 1810 byl pak farářem v Meclově. Zemřel roku 1813./8/.

Farní budova - lokalie - byla postavena tehdy celá ze dřeva, z poloviny jednopatrová. Měla v přízemí velkou místnost se 4 okny, ještě jinou rovněž se 4 okny a jednu s 2 okny, kuchyni, komoru a stáj. V patře byla světnice se 2 okny a vedlejší světnice s 1 oknem. Budova měl čp. 2. Měla i sklep.

V protokolu ech o sporu mezi oceňtvím ronšperským a pivoňským o právo honiti ovce od sv. Jiří na pozenky zámlíčské přes pozenky ronšperské roku 1752 jsou zachyceny tyto pomístné názvy:

sv. Jiří = S. Georgi Berg

les Poláky = Polaiken Höltzel / u Pořezova/

les u sv. Jiří = Schlag

Henneberg = Hinnerberg

Trauenhöltzel = Frauenhöltzel

S. Joannis Capelle.

Ze zajímavějších osob v Ronšperku nacházíme podle matrik:

Na zátku roku 1787 správce Jana Steinbacha, roku 1790 Jana Piuse Schwentze, ~~zmluvnáčkem~~ roku 1785 a 1787 mědikovce a purkmistra Jana Hübnera, v omě čp. 32 roku 1784 českého syndika Jana Pekerta, v domě čp. 34 roku 1788 purkrabího Matyáše Patrika, v domě

měsí čp. 42 roku 1784 městského rychtáře a malíře Matyáše Kutschoru,
v domě čp. 45 roku 1799 chirurga Karla Frosche a v domě čp. 56
v roce 1784, 1786, 1790 měšťana a chirurga Vítka Flechnera / někdy
psáno i Blechner/.

V letech 1771 a 1772 panoval hlad následkem neúrody.

Na panství vzničí sládárna "Goldbrunnhütte" u Rybníka roku
1789./8/. Vznikly i vsi Droth a Bernstein./8/.

Roku 1785 nastala změna v církevní správě zřízením vikariátu
Hostounského, k němuž pak příslušel i Ronšperk /8/.

Zároveň bylo toho roku zřízeno i budějovické biskupství.

-
- 1/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky.
 - 2/. Rudolf Jan hrabě Meraviglia - Crivelli: Der
Böhmishe Adel /Norimberk 1886/.
 - 3/. Farní kronika poběžovická.
 - 4/. Sčítání premenů k dějinám feudálního útěšku /ČSAV 1954/.
 - 5/. J. Sommer: Topografie
 - 6/. K. Brunner: Gedenkbuch der Stadtgemeinde Ronsperrg
 - 7/. Chronik für die Schule Waier
 - 8/. Jan Něcko: Geschichte des Marktfleckens

XXII. Okrajová panství v druhé polovici 18. století.

Mutěnín. Provoz měděných dolů mutěnínských byl po delší dobu zastaven, až zase roku 1793 obnoven, avšak ne na dlouho neboť roku 1809 byl opět zastaven.

Na panství trvala skelná huť Schmausova známá již roku 1737 a huť Franzbrunnhütte, jejímž provožovatelem byl před rokem 1763 Kristian Ferdinand Abele. /1/. Podle něho byla nazývána i Abelova Huť / i "Aberlhütte"/. /2/. Byla založena již koncem 17. století, počátkem 18. století byl na ní provoz zastaven a obnovena až roku 1753.

Roku 1776 byla založena blíže Schwannenbrücklu sklárna Johanneshütte./3/.

Ve druhé polovici 18. století byly a povstávaly vsi Althütten /Stará huť/, Schwarzach / Švarcava/, Oberhütten /Horní Huť/, Unterhütten / Dolní Huť/, Schnaggenmühle a Friedrichshof /Bedřichov/. Kolonisté přicházející původem z Bavoru přicházeli většinou z Bavor jako sklářští dělníci. /3/.

Roku 1789 byly na panství tyto osady: Mutěnín / 115 čísel/, Velký Horšín /12 čísel/, Malý Horšín /6/, Pfaffenberg /4/, Stará Huť /11/, Dolní Huť /23/, Horní Huť /15/, Friedrichshof /18/, Neid /19/, Schwannenbrückl /30/, Schnaggenmühle /2 čísla/ a Švarcava /12 čísel/. /2/.

Stará cesta Mutěnín - Ostrov - Schönsee nebyla v části u fárbomlýna Strasshütte použitelná, neboť ji zahrádil pachtýř ze Strasshütte. Protože nemohla tam tedy již být honěna prasata byl tím poškozován hostinec ve Schwannenbrücklu a královské mýto. V Schönsee byla tato cesta nazývána "Sautreiberstrasse". Později byla zase používána a roku 1780 byl pro ni přeložen celní úřad z Mutěnína do Schwannenbrücklu a teprve roku 1825 přemístěn do Švarcavy. /3/.

Sklář František Abele, původem z Plössbergu v Horní Falci, uzavřel 29. května 1751 nájemní smlouvu s Janem Bedřichem z Vidršperka na 12 let, v níž se jedná o založení nové zrcadlové hutí - byla to Franzbrunnhütte / nazvaná tak po Františku Abelovi/. Abele zemřel 1. 12. 1752 na Franzbrunnhütte, ale byl pochován 7. 12. 1753 v Plössbergu. Tato huť byla kromě prášilské jedinou zrcadlovou hutí v Čechách v té době. Huť vedla

pak vlovn Kunhuta Abelová do roku 1763, kdy byla pronajata Janu Křtiteli Schmuseovi. Kunhuta zemřela 23. 7. 1768 ve Franzbru u hřbitova a byla pochována v Mutěníně. František Abele byl pradědem spisovatele Klostermann. /4/

Kaple sv. Erazima byla roku 1786 zrušena na podkladě josefinské reformy. Dne 1. května 1790 byla prodána Náboženským fondem Křižtofu a Václavíkem za 30 zl. 30 kr. Ten ji prodal 10. ledna 1791 a to polovinu za 40 zl. Janu Štěpánu Traxlerovi a druhou za stejnou cenu Janu Langovi. /3/. Zároveň byli při tom oba zavázáni k dalším povinnostem pro vrchnost a to : k sv. Havlu plat 1 zl., ročně 26 dní roboty, dle potřeby i práci mimo robotu za mzdu 12 kr za den, sbírání lencích semen, předení lnu za mzdu a nadhánění při honech. /3/. Kaple měla přibližně čtvercové rozměry o straně 12 m a zdi 1,20 m vysoké. /4/. Roku 1790 byla z této kaple odstraněna socha sv. Jana Křtitele a přenesena do nového kostela v Rybníku. Místo se domnívá, že oltář sv. Erazima v mutěnínském kostele pochází asi také z této kaple. /3/. Při kapli se dříve zdržoval poustevník, který bydlel v domku čp. 2. Roku 1770 upozorněvala pražská konsistorie týnského vikáře, že je třeba aby napříště nebylo jiných poustevníků než dle řádu sv. Jana, že ale svpluje, aby dosavadní poustevník u sv. Erazima Antonín Weinmann tam žil i nadále až do smrti, bude-li žít vzorně a neživit se lobrotou. /3/.

Podle lidového podání se prý poslední poustevník utopil v potoce kostou z Hostouně. Roku 1788 byla poustevna prodána za 30 zl Adamu Zenglovi z Mutěnína. V matrice je zapsáno, že 28. března 1788 byl pořízen Matouš Weinmann 53 let star z Mutěnína čp. 106, který se 24. března ráno v pomatenosti utopil v potoce. Nicí výkaz uvedeno, že by to byl poustevník a také křestní jméno nezohledl. Jinak ovšem je zajímavé, že dříve čp. 106 v Mutěníně byla podle tehdejšího číselování právě bývalá erazinská poustevna. Roku 1791 byla bývalá poustevna přeměněna ve dva domky, které dostaly čísla 107 a 108. Koncem téhož roku prodal Adam Zengl svůj půlku jednoho a ta dostala číslo 109. Koncem let devadesátých povolila vrchnost stavbu dalších domků a tak vznikly domky čp. 113, 114, 115 a 116. /3/.

Roku 1805 bylo číselování domků změněno takto?

čp. 115 na čp. 1, čp. 106 na čp. 2, čp. 109 na čp. 3, čp. 113 na čp. 4, čp. 116 na čp. 5, čp. 114 na čp. 6, čp. 107 na čp. 7, čp. 108 na čp. 8. Doměk čp. 6 je podle lidového podání zřízen z bývalé sakristie kostelíka. /3/.

Trhanov. Na tomto Stadionském panství vznikla roku 1775 sklárna Kreuzhütte / Křížová Huť/, která vyráběla zrcadlové sklo./5/. Při ní vznikla ves. Již dříve byla zřízena skelná huť v Nemanicích, známá již roku 1696 a další sklárna byla pak v Novosedlské Hutině /Neubühlhütten/ /6/. Nedlouho před rokem 1772 vznikly i domky pro skláře ve Schmalzgruben a v Mýtnici. /7/.

Grafenried. Panství Grafenried patřilo roku 1753 Františku Wernerovi, který roku 1764 rozšířil kostel. Zemřel roku 1772. Po něm držela panství vdova Anna Kateřina, pak v letech 1780 - 1783 její syn František Xaver Müller z Althamerthalu. /Neubühlhütten/ /5/. /8/. Poté držela panství vdova po něm. Roku 1801 se provdala jejich dcera Marie Terezie za Josefa Voitha z Voithenbergu. Ten předal panství roku 1804 svému synu Josefovi a žil pak v Bavorsku, kde zemřel roku 1845. Voithové drželi Grafenried až do roku 1872, kdy jej prodali. /5/.

Roku 1766 byla definitivně stanovena hranice Čech. Připadly k nim vsi Horní Grafenried, Seeg, Anger a Haselberg. /5/. Smírce o hranicích byla podepsána již 3. března 1764. /6/.

V Grafenriedu byla škola již kolem roku 1760 a to v domě čp. čís. 22, roku 1790 byla v domě čp. 3 a od roku 1797 v nově postavené samostatné budově /čp. 30/. Byla tam velká ale nízká učebna a byt učitele. /7/.

Anna Kateřina vystavěla farní budovu. Zemřela roku 1796. Duchovní správa zřízena v Grafenriedu roku 1790 ve formě zámeckého kaplanství. Roku 1782 bylo panství přivrtěleno k pražskému arcibiskupství. Fara zřízena až roku 1808. /8/. Dříve byl přifařen k Lesnímu Mnichovu, od roku 1782 k Nemanicím. /5/, /6/. Kostel vystavěn roku 1775.

V letech 1768 až 1771 stěžovali si u fiskálního úřadu v Praze obce Grafenried, Anger, Seeg, Haselbach a Schmalzgruben / tažo patřila k panství Kout - Trhanov/ na vrchnost, že od doby kdy panství Grafenried bylo připojeno k Čechám musejí proti svým dřívějším výsadám které jim byly při připojení k Čechám potvrzeny kupovat nyní jen českou sůl a platit nasný peníz a daň z žabdišť, jakoby byli poddanými lidmi, jiníž dříve nebyli. Vrchnost jim nedopřává aby podle svých starých výsad svobodně a zdarma užívali jistých lesů a dříví z nich k palivu a stavbám. "ejich vyslanci, kteří jeli do

Vídň se stížnosti byli uvězněni, některí jiní ze strachu sběhli z gruntu a skrývají se. Obce prosily aby uvěznění byli propuštěni a ostatním aby bylo zaručeno že nebude trestní a že se jim východost nebude mstít.

Horšovský Týn. Norbert z Treutmannsdorfu zemřel roku 1786 a panství přešlo na jeho mladšího bratra Ferdinanda, který byl místodržitelem v Nizozemsku, později ministrem ve Vídni a povýšen roku 1805 do stavu říšských knížat. Zemřel roku 1827. /11/.

-
- 1/. František Mareš: České sklo.
 - 2/. Schaller: Topografie
 - 3/. J. Micko: Geschichte des Marktflecken
 - 4/. Bedřich Štiess: Sklářská rodina Abellů /Časopis přátele starožitnosti ročník 1950/.
 - 5/. K. Liebscher: Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz.
 - 6/. J.G. Sommer: Das Königreich Böhmen.
 - 7/. Dr. Fr. Roubík: Dějiny Chodů u Domželic.
 - 8/. Aug. Sedláček: Městopevný slovník.
 - 9/. Schulchronik. Grafenried.
 - 10/. Soupis pramenů k dějinám feudálního útisku /ČSAV 1954/.
 - 11/. Aug. Sedláček: Hrady a zámky.

XXIII. Pivoňský klášter před zrušením.

Převorem kláštera byl roku 1774 Fulgentius Michl / roku 1749 Jeremiáš Knecht/, roku 1780 Godefrid Meltzer a roku 1785 Rudolf Elbl. /1/.

Roku 1756 byl dostavěn pivovar v Pivni, který však existoval a pracoval již před tím. /1/.

Roku 1783 bylo v klášteře 17 kněží, 5 bratrů laiků a 12 studujících. Studující nekonali zde však celá studia, nýbrž odcházeli pak na ~~právnickou~~ pražskou universitu a bydleli tam u sv. Tomáše./1/.

Provozovatelem papírny byl roku 1782 Jindřich Bock, roku 1799 Terezie Bocková. Vyrábělo se tu tehdy 150 balíků papíru za rok. /2/.

V Šitboři se narodil 18. června 1769 Jindřich Kiss, který byl pak přes 70 let učitelem v Šitboři. Roku 1852 / 31. května/ byl mu udělen záslužný kříž. Odevzdání provedl okresní hejtman František Hering na návsi v Šitboři. /1/.

Na panství byla podél Pivoňky řada skláren/ brusíren/ a ves skláře vznikla také přílivem sklářských dělníků.

Podle register z roku 1759 byli na panství následující držitelé domů :

Mnichov: Jan Kyspert, Jan Jiří Holl, Ondřej Weber, Petr Stöhr, Michal Tobmayer, Martin Eckstein, Michal Holtmann, vdova Wagnerová, Kašpar Urban, Martin Fridrich, Markéta Schröpferová, Jan Kyspert starší, Jan Urban, Volf Gröbner, Jan Neydt, Michal Urban, Jan Dusl, vdova po Jiřím Gröbnerovi, František Pruckbauer, pánský výběrčí, Tomáš Eitel, Jan Jiří Khřírn starší, Jakub Helgeth, Jan Gröbner, Jakub Seetzer, Mates Vogl, Jan Stöhr, Jan Jiří Vogl, Jan Ries, Jiří Gröbner, Šimon Schweinfurter, Jan Jiří Khřírn mladší, Augustin Helgeth, Josef Gröbner, vdova po Janu Lorrethovi a Tobiáš Dusal.

Šitboř: Ondřej Fischer/hostinský/, Šimon Holl, Michal Diller, Jan Michal Schirrer, Josef Neydt, Valentin Ries, Jan Ries, Jan Volf Schröpfer, Bartoloměj Ries, Jan Ries, Jan Jiří Landtshut starší, Kristof Schrödýfer, Šimon Prefix, Jiří Fleischmann, Bartoloměj Knödlík, Ondřej Holl, Jan Grřínes, Jan Landtshut mladší, Šimon Mihltrexl, Jiří Fröhlich, Václav Ottlinger, Terezie Hollowá, Jindřich Bittner, Kristof Kyspert, Jan Delling, Jan Jiří Neydt, Jan Jiří Landtshut / zednický/, Michal Haaber, Jan Weber, Leonard Friedländer-Schröpfer, Josef Kyspert /řezník/, Jan Jiří Holl, Kašpar Pruckbauer, Šimon Mötschl.

Záhřiby: Michal Hofmann, Šimon Losleben, Josef Riess, Ondřej Fischer, Ondřej Theyerl, Vavřinec Fröhlich, Abraham Adam Puchauer, Šimon Fröhlich, Jan Schröpfer, Jan Jiří Bauer, Jiří Knödlick, Jan Jiří Theyerl, Adam Riess, Michal Riess, Anna Rubeyová, Ondřej Theyerl /hostinský/, vdova po Janu Fischerovi, Jan Jiří Simerling, Jan Theyerl.

Nový Kramolin: Jan Jiří Schröpfer / hostinský/, Jan Pruckbauer, Jan Schröpfer, Jan Diesser, Jan Volf Kraus, vdova po Michalu Loslebenovi, Ondřej Scharnbacher, Albert Bauer, Michal Bauer, Jan Kristof Brun, Jan Jiří Schröpfer, Jan Landtshut, Jan Volf Kraus /poddaný roněperský/.

Mlynec: Tomáš Rudlof, vdova po Janu Bauerovi, Josef Tschmayer, Matěj Rudlof, Jan Jiří Kyfmann, Jan Jiří Brinheizl, Jan Kyfman, Kristof Gröbner, Jan Jiří Reiniger / měl dva domy/, Tomáš Landtstofl, Jan Jiří Rudlof, Jan Kyfman, Jakub Scharf, Jan Jiří Polster.

Skláře: Volf Landtkamer, Abraham Schröpfer, Jan Pock, Jiří Schürer, Jan Böhr, Jan Jiří Hofmen, Martin Schürer, Jan Jiří Böhr, Leonard Ant, vdova po Janu Pockovi.

Vrenov: Jan Süss /měl dva domy/, Matěj Helgeth, Jan Helgeth, Jan Matěj Schröpfer, Kašper Röhrt, Jan Nun /sedláčk/, Jan Holl, Václav Tauer, Jan Nun /denkář/, Markéta Bockerová.

Sezemín: Zikmund Landtshut, Václav Grfines, Jiří Pruckbauer, Jan Schürer, Jan Gross /měl dva domy/, Michal Schröpfer, Michal Pruckbauer, Jan Greimb.

Sibánov: Jan Jiří Werner, Jan Schröpfer, Josef Gröbner, Jan Knayla, Adam Pruckbauer, Kristof Wünsch, Sebastian Landtkamer, Jan Potzdeckl.

Valtířov: Ondřej Mihltrexler, Jan Holl, Jan Schröpfer, Jiří Süss, Šebestián Schröpfer, Jan Holl, syn Jana Dittricha /rychtáře/, Abraham Landtkamer, Jan Ditrich starší, Jiří Ströcker, vdova po Volfu Ecklovi, Jan Gross, Jan Šimon Simon, Jan Jiří Süss, Abraham Greimb, Jan Václav Ottlinger, Michal Rubey, Jiří Gross, Michal Greimb, Jan Michal Menth, Jan Ditrich mladší, Ondřej Greimb, Jan Ströckl, Jan Michal Menth, Jan Ditrich mladší, Ondřej Greimb, Jan Jiří Rubey, Jan Ströcker, Ondřej Ditrich, Jan Adam Gruber.

Zdanov: Kašpar Pruckbauer, Jiří Wartha, Vavřinec Diller, vdova Merkéta Wirscherová, Jiří Jacobsche, Matěj Diller, Tomáš Dittrich, Josef Nasser, Jan Rubey, Tomáš Rubey, Jan Jiří Süss, Oldřich Rubey, Anna Nasser.

Riessová /vdova/, Matěj Wondrasch, Jakub Ditrich, Jan Neydt, Jan Wurtzberger, Filip Mihlrexler, Jan Riess, Ondřej Rubey.

Na panství byl zbrojíř, mlýn v Pivoni, v Mnichově mlýn Červený / Rothe-II./ a Spálený /Abgebrannt-II./, Aichl-Wühle, v Zámečíci mlýn, Zdenovský mlýn a Valtířovský mlýn, Kýnecký mlýn, papírna.

Řezníci:

v Mnichově Jakub Helgeth a Ondřej Weeber,

v Šitboři Josef Kyspert,

Pekaři:

v Mnichově Tomáš Eckl a Jan Jiří Wentzl,

v Šitboři Jan Jiří Riess,

v Mlýnci Jan Jiří Rainiger a Jan Jiří Polster,

v Pivoni Josef Antonín Tauer,

Flusáři provozovali:

v Mnichově Kašpar Urban a Jan Gröbner,

v Sezemíně Jan Gross,

v Kronolině Jan Jiří Schröpfer.

Podle knihy "Mannschaftsbuch" z roku 1757 byli v Pivoni:

donkáři: Jan Václav Tauer, hostinský, 33 let, žena a 2 děti

Jan Ondřej Portner, mlýnař a rychtář, 47 let, žena, 2 děti,

vdova Terezie Meindlová, 6 dětí z nich 1 ve službě, 41 let,

vdova Anna, 53 let, 2 děti z nich 1 truhlářský tovaryš,

bratři Rudlofové, kteří jsou ale oba v cizině,

Jakub Vogl, 61 let, krevař v klášterním dvoře /psáno

"Crawarž" v textu jinak německém.*

Gilberth Holl, 45 let, žena, 1 dítě,

vdova Kateřina Weeberová, 57 let, 1 dítě.

v podruži: Jiří Antz, 47 let, žena, 4 děti,

Ondřej Mělitzmuf, 63 let, žena, 2 děti,

Jan Jiří Hofmeister, /bydlí v bednárně/, 37 let, žena, 4 děti,

Ondřej Holl, 84 let,

Matěj Kopitz, 55 let, klášterní kuchař, žena, 2 děti,

vdova Magdalena Proskauerová, 65 let, 1 dítě / syn 29 let/,

Jan Schröpfer, 43 let, invalida-noční hlídač, žena, 3 děti,

Kateřina Landstoflová, bydlí u hrobníka, její muž Jan Jiří

je jako kuchař v cizině, /48 let.

Vojtěch Holl, 33 let, žena,
Jan Kryštof Gottschall, 29 let,
Jiří Gottschall, 34 let, invalida a hlídkač, žena, 5 dětí,
Kašpar Dín, 37 let, žena,
Šebestian Eikert, 45 let, žena, 1 dítě,
Jan Greimb, 64 let, žena, 2 děti /syn ministrant v klášteře/,
vdova Anna Neudeckerová, 78 let,
Voršila Hollová, 40 let, bydlí u hrobníka,
Kateřina Pruckbauerová, 56 let, bydlí v pekárně,
Markéta Stříhrová, 73 let,
vdova Marie Landtkammerová 61 let, hospodyně u kravče,

Do Pivoně patřili, ale zdržovali se jinde:

Petr Portner, 48 let, dobrovolně na vojně,
Vít, 26 let, na studiích ve Vídni,
Josef, 21 let, řezník v cizině,
Antonín 15 let v učení u krejčího v Hostouni,
Josef Rudlof, 31 let, sládek v cizině,
Josef Rudlof, 21 let, bednář v Uhrách,
Jiří Möltzau, 38 let, ve službě v Mnichově,
Jan Möltzau, 26 let, slouží v Mnichově,
Ondřej Möltzau, 40 let, na vojně,
Jan Holl, 35 let, dobrovolně na vojně,
Kašpar Pruckbauer, 43 let, jako kuchař v cizině,
Jan Jiří Lendstofl, 42 let, kuchař v cizině,
Jan Kašpar Lendstofl, 17 let, v učení u krejčího v Hostouni,
Jan Níkl, 14 let, bydlí ve Vranově,
Albert Holl, 33 let na "Porschiner-Hof",
Jan Greimb, 64 let, bydlí ve Vranově,
Arna Barbora Greimbová, 23 let, slouží ve Vranově,
Ondřej Neudecker, 52 let, dobrovolně na vojně,
Kateřina Hollová, 46 let, v Praze ve službě bez povolení,
Jan Megnerth, voják 34 let,
Jan Simon, 40 let, dobrovolně na vojně,
Marie Eva Meidingerová, 7 let, u rodičů v Hirštejnských finaplu Chalupáč.

V Mnichově bylo 8 sedláků, z nich Jan Weeber byl i řezníkem stejně jako Jakub Helgeth a Jan Michal Wagner pokryvač, i selský dvůr držel výběrčí,

5 tříčtvrtičních sedláků, 3 polovičních sedláků,

11 chalupníků, z nich Jan Jiří Khöhn starší byl krejčí, Tomáš Fild pekař, Jakub Seetzer zedník, Jan Stöhr tesař, Jan Riess krejčí, Jiří Gröbner rychtář, Šimon Weinfurther kolář,

7 domkářů, z nich Jan Jiří Khöhn mladší byl krejčí, Josef Gröbner tkadlec,

mlynář: Jan Adam Portner se ženou a 4 dětmi, u něho na výměnku
Jan Jiří Portner a Markéta

Kašpar Schüller se ženou a 2 dětmi,

Dále mlynář na výměnku Štěpán Marian a vdova Markéta Zitzmannová,

v podruží: 44 rodin a jednotlivců, z nich Petr Kysperth byl kolář,

Jan Jiří Wurtzberger kovář v klášteře, Jan Jiří Zitzman obecní kovář mnichovský, vdova Voršila Žebračka,

mimo panství žilo řada rodin i jednotlivců, o šesti rodinách nebylo známo kde se zdržují.

V Zámečku bylo 15 sedláků, z nich Šimon Losleben byl hostinský,
Ondřej Fischer rychtář,

1 chalupník, 6 domkářů, 1 mlynář: Adam Thayerl,

1 obecní kovář Jan Jiří Wallisch, mýnecký kovář,

v podruží 22 rodin a jednotlivců, z nich Jiří Mayrtenin Kyfman byl obecním pastýřem v Sezeníně, Petr Uhlíř pastýřem ve Sklářích, Jan Jiří Mühlrexler vinopalník v Pivoni,

mimo panství žilo více rodin i jednotlivců, pobyt 1 rodiny byl neznámý.

V Šitboři bylo 12 sedláků, z nich Ondřej Fischer rychtář, 3 tříčtvrtiční sedláci, 5 polovičních sedláků, 6 chalupníků z nichž Jindřich Bittner podkovář, Krištof Kysperth zedník, Jan Jiří Lendšut zedník,

9 domkářů, z nich Jan Jiří Ramf tesař, Jan Jiří Neydt zámečník, Leonard Schöpfer podkovář, Kašpar Pruckbauer zedník,

Josef Kysperth řezník,

v podruží 22 rodin a jednotlivců, z nich Šimon Baltazar Gröbner pastýř Žitbořský, Jiří Puchauer zedník,
mimo panství řada osob.

Mlynář na "Ačhel Mihl" Michal Schwartz.

V Novém Kramolíně bylo 10 sedláků, z nich Jan Jiří Schröpfer byl hostinský,

3 chalupníci, z nich Jan Jiří Schröpfer byl tkadlec,

1 domkář /Jan Lendkammer, tkadlec/

16 rodin a jednotlivců v podruží, z nich Vojtěch Bauer byl bednářem v klášteře, Jiří Pergl mlynářem pastýřem kramolínským,

mimo panství bylo více osob, pobyt 1 rodiny byl neznámý.

Ve Zdanově bylo 21 domkářů, z nich Jiří Jacobsche byl hostinský, Matěj Windrasch rychtář, Jan Wurtzberger tkadlec, Kašpar Prückbauer byl ovčáček v Pivoni, Jan Riess ovčáček ve Zdanově, 1 mlynář / Bartoloměj Schlechta/, v podruží 25 rodin a osob, z nich Jan Dusl hlavní ovčák ve Zdanově, mimo panství 19 rodin a osob.

V Dražinově byli 4 sedláci, z nich Vavřinec Poyder byl hostinský a rychtář,

v podruží bylo 14 osob a rodin,

V Mýnci bylo 11 sedláků, z nich Jan Jiří Reiniger byl hostinský, Tomáš Lendtstofel rychtář,

3 chalupníci z nichž Jan Poslter pekař,

2 domkáři, z nich Jan Tráxler tesař,

1 mlynář / Josef Tauer/,

v podruží 12 rodin a osob, z nich Jan Adam Rudlof byl klášterní vrátný,

mimo panství žilo 12 rodin a osob, pobyt 1 rodiny a 6ti jednotlivců byl neznámý,

Ve Valtířově bylo 24 domkářů dominikálních, z nich Mikuláš Ströcker hostinský, Jan Dittrich starší byl rychtář, Jan Ströcker kolář

dále 2 domkáři obyčejní

1 mlýnař / Jan Jiří Schwartz/

v podruží 24 rodin a osob, z nich Jiří Holl tu byl pastýřem, Jan

Jiří Dirl byl obecní kovář,

mimo panství Žily 2 rodiny a 3 další osoby / pobyt 1 rodiny a 1 oso-
by byl neznámý/.

Ve Skářích bylo 9 sedláčků, z nich Jan Matěj Pock byl rychtář,

1 domkář, v podruží 6 osob,

mimo panství Žilo 7 rodin a další 3 osoby, pobyt většiny byl
neznám.

Ve Vranově bylo 7 sedláčků, z nich Matěj Helgeth byl rychtář,

6 domkářů, z nich Jan Václav Rauscher tesař,

v podruží 14 rodin a osob, z nich Jen Adam Nun byl kuchyřem

v domácíckém klášteře, jeho žena Markéta byla svobodná
osoba, dítě ale /dvouletá Alžběta/ patřilo klášteru,

mimo panství Žily 2 rodiny, pobyt jedné z nich byl neznámý .

V Sezemíně bylo 6 sedláčků, z nich Jan Jiří Proskauer byl tychtář,

1 mlýnař / Jan Schäfer/

9 domkářů, z nich Ondřej Dusl byl pastýř v Mnichově, rovněž
tak i Matěj Dusl, Kristian Dusl pastýř v Šibánově,

mimo panství Žily 3 rodiny / pobyt neznámý/ a 5 dalších
osob / pobyt jedné neznámý/.

V Šibánově bylo 7 sedláčků, z nich Jan Schröpfer byl rychtář,

1 domkář,

10 rodin a osob v podruží,

mimo panství 2 rodiny a 2 osoby / pobyt 1 neznámý/.

Všecky osoby zde uvedené nežily skutečně v oněch vsích: některé tam
jen patřily, ale žily na pivoňském panství jinde. Kromě osob a
rodin zde uvedených jako že žijí mimo panství Žili mimo panství
i některí příslušníci rodin žijících zde / hlavně ti, kteří byli
na vojně nebo někde ve službě/.

Celkem bylo poddaných panství 2179 osob.

Z toho Žilo v Mnichově	321	osob	v Mlynici	112
v Sítboři	246		ve Vranově	101
v Zámlivci	177		mimo jiných	
ve Valtířově	202		v Šibánově	80
ve Zdenově	142		ve Skářích	65
v Pivoni	120		v Sezemíně	64
v Kremolíně	115		v Dražinově	51
			u sv. Jiří	10

Na vojně bylo	105 osob,
ve Vídni žilo	17
v Praze žilo	7
na panství ronšperském	32
na panství týnském	23
na panství trhanovském	13
na panství nutěnínském	8
v Domažlicích	16
jinde v Čechách	13
za hranicemi /kromě Vídni/	25
neznámych bylo	114

Celkem mimo panství 373 osob.

Pivonské panství mělo roku 1768 tyto úředníky a zřízence:
kapelský lisař, sládek, bednář, myslivec, kuchař, kuchtař,
mušketýr, vrátný, kočí, vinopalník, ~~lakomý pacholík~~,
v Pivoni ovčák, hovězí pastýř, čeledín a 3 pomocníci,
ve Zdanově hlavní ovčák s čeledinou, druhý ovčák, hovězí pastýř,
2 čeledíni, 3 pomocníci,
u sv. Jiří ovčák, 2 čeledíni, 1 hovězí pastýř, 1 vepřový pastýř,
1 pomocník,
celkem tedy 30 lidí.

zápisné hodnotě 2000 kop. Nebylo ovšem možno, aby Zdeněk toho to zápisu řádně využil, neboť domažličtí stáli v ten čas na straně táborské proti Zikmundovi,

Roku 1425 se Zdeněk z Drštky zavázal, že bude po celý rok sloužiti Zikmundovi proti kacířům se stem zbrojných koní. Zato mu Zikmund zapsal městečko Stankov s Chučovem. Zdeněk tehdy také půjčil Zikmundovi značný obnos proti zástavě drahocené zlaté spony s drahokamy.

Své málo výhodné zápisné právo na Domžlice převedl Zdeněk brzy na Hanuše z Kolvrat.

Zdeněk z Drštky byl i jedním z čelných členů t. zv. Plzeňského lantfridu, který se obnovil zápisem z 28. října 1426 pod velivem hussitského vítězství u Ústí. K lantfridu patřili představitelé panských rodů na Plzeňsku, někteří významnější příslušníci stavu rytířského, purkrabí hradů Tachov, Přimda, hrady Radyně a Lopata.

Hrad Drštna patřil tehdy ještě Břenkové z Drštky, který rovněž stál na straně Zikmundově a ta také počítala s hrady Radyní, Lopatou a Drštkou jako s pevnými opěrnými body v této krajině.

Roky 1428 uzavřel Zdeněk z Drštky a konšelé Horšovského Týna s husitskou stranou příměří. Již roku ~~1429~~ došlo 16. srpna opět ke srážce Sirotků s lantfridem u Horšovského Týna. Nové příměří mezi Zdeňkem, městem a husitskou stranou na Plzeňsku bylo uzavřeno 23. dubna 1431 a mělo trvat do 16. října, ale bylo vypovězeno dříve, protože se chystal nový vpád do Čech. Zatím se Husité opět marně pokusili o dobytí Horšovského Týna, ale Zdeňek se svým hejtmanem Dobešem z Modřejovic ho uhájili. Vpád do Čech skončil pak porážkou u Domažlic.

Zdeněk z Drštky se súčastnil i bitvy u Lipan, načež se dostal ještě téhož roku do ozbrojeného sporu s bavorským knížetem Jindřichem a tento spor urovnával sám císař Zikmund.

Kdy Zdeněk zemřel přesně nevíme.

b/. Zdeněk Kolvín z Ronšperka.

Purkrabím na Horšovském Týně se stal roku 1437 Zdeněk Kolvín z Ronšperka, kterému Zikmund již roku 1421 zapsal ves Hartmanův Touškov. Byl prakticky již zcela držitelem Horšovského Týna a psal se jen někdy jako purkrabí, ale jindy prostě jen " seděním na Týně Horšovském".